

HAJDÚ-BIHARI

XXXVIII. ÉVFOLYAM
72. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1981. III. 26.,
CSÜTÖRTÖK

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Ülést tart a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának ülését március 26-ra összehívták. A Politikai Bizottság a nemzetközi helyzetről szóló tájékoztató és a belpolitikai élet időszerű kérdéseinek megvitatását javasolja a Központi Bizottságnak. (MTI)

Elnyerték a KISZ KB Vörös Vándorzászlaját ÜNNEPSÉG A DEBRECENI KOSSUTH LAKTANYÁBAN

A forradalmi ifjúsági napok rendezvénysorozata keretében ünnepi ifjúsági nagygyűlésre gyűltek össze szerdán délután a debreceni Kossuth laktanyában szolgálatot teljesítő katonafiatalként és parancsnokai. Az ünnepség oka pedig az volt, hogy az alakulat ifjúkommunistái elnyerték ez évben a KISZ Központi Bizottságának Vörös Vándorzászlaja kitüntetését.

Az ifjúsági nagygyűlést az *Alkotó ifjúság* és az *Alakulatunk mozgalmi életéből* című kiállítások megnyitása és mozgalmi dalok közös éneklése előzte meg, majd három órákor megkezdődött a zászlóátadási ünnepség, amelyre eljöttek az alakulat KISZ-bizottságával együttműködő KISZ-bizottságok, a felsőbb szervek, valamint a megye és a város párt- és társadalmi életének képviselői is, köztük *Sebestyén László*, a Debrecen városi pártbizottság politikai munkatársa és *Varga László*, a KISZ Debrecen városi bizottságának első titkára.

Az ifjúsági nagygyűlés résztvevőit, a katonafiatalkat és a vendégeket elnöki megnyitójában *Bajnok Miklós* alhadnagy köszöntötte a KISZ-bizottság nevében, majd *Szórádi Sándor*, a KISZ Hajdú-Bihar megyei Bizottságának első titkára mondott ünnepi beszédet. Beszédében méltatta a nagy tavaszi történelmi sorsfordulók jelentőségét, a ma ifjúságának részéket jutott történelmi-forradalmi örökség tartalmát, a szocializmus és a béke védelmét. Szólt

Szórádi Sándor átadja a KISZ KB Vörös Vándorzászlaját Molnár István hadnagynak, a KISZ-bizottság titkárnak

a Kossuth laktanya ifjúkommunista katonáinak mozgalmi tevékenységéről, sikereiről, a fiatalok politikai aktivitásáról, s arról, hogy évek óta magas eredményeket ér el a KISZ-bizottság a KISZ-szervezeti életében és a fiatalok párttaggá nevelésében. Méltatta azt a segítséget is, melyet a KISZ-ifjúgardisták munkájához nyújtanak. Ezt követően átadta az alakulat ifjúkommunistáinak a KISZ Központi Bizottsága által adományozott Vörös Vándorzászlót.

Elhangzott az alakulat parancsnokának ünnepi paran-

csa, és *Elkán Károly* ezredes, helyőrségparancsnok jutalmait, elismeréseket adott át a legjobb eredményt elért katonafiatalknak, a KISZ munkáját támogató parancsnokoknak.

A vándorzászlóra emlékszalagot tűztek fel az együttműködő KISZ-bizottságok képviselői, majd válaszbeszédében *Molnár István* hadnagy, a KISZ-bizottság titkára mondott köszönetet a magas elismerésért.

A Kossuth laktanyában rendezett ifjúsági nagygyűlés a DIVSZ-induló hangjaival fejeződött be.

A hajdúhadházi Új Barázda Tsz-ben tárcsáznak, boronálnak, s kimérik az almafák sorát (Fotó: Kalmár István)

A partos részeken már vetnek

KÖRKÉP A FÖLDEKRŐL

A megye mezőgazdasági üremeiben továbbra is a belvíz okozza a legnagyobb gondot. Ennek ellenére a szárazabb területeken már elkezdődhetett a munka, végzik az időszerű tavaszi feladatokat.

Arról érdeklődtünk a termelőszövetkezetekben: hogyan haladnak, mi most a gazdaságban a legfőbb teendő.

A hajdúnánási Békében a belvíz határozza meg a fő tenneivalót. A talaj nem alkalmas még a munkára, a vízelvezetés mellett csak a tanyakertek tuskótlamításával tudnak foglalkozni. Víz borítja a búzavetés 10 százalékát, a pangó vizek által fedett területet fel se mérték.

Timári Sándor elnökhelyettes szerint két-három napos tészes nap kellene ahhoz, hogy elkezdhesék a korai kultúrák vetését.

A kabai Vörös Csillag Termelőszövetkezetben se sokkal jobb a helyzet. Hat szivattyú segíti a belvíz elvezetésén dolgozók munkáját. Ennek ellenére — amint *Biró István* elnök mondta — csak egyre szaporodik a víz, lassan már a falut veszélyezteti.

Azért a partos, magasabb részeken hozzáálltak a mun-

kához: tavaszi árpát, burgonyát, cukorrépát vetnek. A balmazújvárosi Lenin Termelőszövetkezet se mentes a belvíztől — a Hortobágy széli területeken 200—250 hektárra egyelőre nem mehetnek a gépek. Ha az időjárás kedvező lesz, április 10-e körül kezdődhet ott a munka.

A tsz többi földjén azonban már „nagyüzem van”, a talajművelő gépek éjjel-nappal dolgoznak. Az örszről elmaradt munkák pótlása mellett vetik a tavaszi árpát, s tegnap elkezdték a cukorrépa vetését is.

A tegnap teljes erővel megindult szántást a lezárás, majd a vetést előkészítő munkálatok követik — nyilatkozott reménykedően *Oláh Zsigmond*, a II. Kongresszus Termelőszövetkezet elnöke Hajdúböszörményben. Tavaszi árpájuknak a fele egyebé-ként már el van vetve. A szőlőben még bőven akad munka. Tíz hektár zalagonygyét is telepítenek. Nyújtott műszakban dolgoznak, de éjjel-nappal kiint lesznek a földeken, hogy a vetés tíz-tizenegy nap alatt meglegyen.

Hajdúhadházon az Új Barázdában a barna homokon

szántanak. A víz ugyan kisebb foltokban néhol még csillog a hajlásokban (az elszüllyedt Rábát alig tudták egy laposból kihúzni). A szélen zöldellő búzabúzáknak mellett boronálnak. Nem porlanak ugyan a rögök, de várni már nem lehet. A Rába-Szeiger az új telepítésre szánt alföldön tárcsáz. A kerítés-sel körbe vett óriási almáskert még olyan sima, mint az asztal, de van tenneivaló, mérik az almafasorok helyét.

A belvíz nyomta területeken kevesebb a mozgás. A nyírbrányi Alkotmány Termelőszövetkezet például a dohánynak keresné a helyet, lévén, hogy az a nyolcvan hektár, amit eredetileg kiszemeltek, most szinte egyik szelétől a másikig víz alatt áll. Nem tudnak szántani, de még műtrágyázni se — hiába vettek két új műtrágyaszórót. Gép rá nem mehet a földre, még az erdőritkításból való tűzifát sem tudja hazaszállítani nyugdíjasainak a tévész. „Húsz éve vagyok a tévész elnöke — mondja *Harmati Sándor* —, de ilyen, mint most, hogy március végéig nem tudom bejárni a területet, nem fordult elő...”

Készülnek az új kollektív szerződések

Országsszerte megkezdődött a lezárult ötéves időszakra kötött kollektív szerződések végrehajtásának értékelése, s e munkával párhuzamosan megindult az új — szintén öt évre szóló — kollektív szerződések előkészítése.

Az értékelés, valamint az új szerződések elkészítéséhez a Munkaügyi Minisztérium és a SZOT elvi irányításával az ágazati minisztériumok adtak irányelveket, megjelölve azokat a kritikus pontokat, amelyek felülvizsgálata, és esetleges újraszabályozása szükséges. A segítő célzatú ágazati útmutatók mindenekelőtt arra hívták fel a figyelmet, hogy a kollektív szerződések legyenek összhangban a népgazdasági célokkal, így egyebek között ösztönözzenek a munkaerő és a munkaidő hatékonyabb kihasználására, a dolgozóknak a

vállalat érdekei szerinti munkahelyen való foglalkoztatására. Ajánlották továbbá a minisztériumok, hogy az új szerződések tegyék lehetővé a lépcsőzetes munkakezdet, a szokásostól eltérő szabadnap kiadását, valamint a rugalmasabb munkaidő bevezetését, jobban alkalmazkodva a munka-csúcsidőkhöz, a követelményekhez. Nyomatékosan hangsúlyozták, hogy a szerződések elkészítésekor mindenhol maximálisan figyelembe kell venni a helyi viszonyokat és lehetőségeket, de a döntéseket csak a jogszabályokkal összhangban lehet kialakítani.

A kollektív szerződések eddigi vitáiból kitént, hogy az elmúlt öt évben általános gondot okozott egyebek között a túlóra kérdése. Szintén mindenütt szóba hozták a dolgozók átcsoportosításának

szükségességét. Sok vállalat ezért arra törekszik, hogy minél többen szerezzék meg második szakmájukat. Ennek ösztönzésére néhány vállalatnál a módosított kollektív szerződés alapján jelentős órabéremelést adnak a vállalkozóknak, s az új szerződésekben további kedvezményeket fogalmaznak meg részükre.

A kollektív szerződések vitája még tart. A Munkaügyi Minisztérium tapasztalatai arra engednek következtetni, hogy az előző tervidőszakban ezek a helyi munkajogi szabályok hatáson segítettek a vállalatok gazdasági tevékenységét, s hozzájárultak a munkaerő hatékony foglalkoztatásához, valamint a jobb munkára ösztönöz bérezés feltételeinek kialakításához. Az új kollektív szerződések előkészítése ezen az úton halad tovább.

Lassan csökken a belvíz

Az elmúlt napokban a vízgyűjtő területeken és a folyók mentén nem hullott csapadék. A száraz, napos idő kedvező hatással van a folyók vízjárására, a Tiszán-túli Vízügyi Igazgatóság területén levő folyószakaszokon mindenütt apadás tapasztalható.

A Berettyón és a Sebes-Körösön a tetőzés óta a különböző észlelési helyeken 100—150 centiméterrel csökkent a vízszint, így a két folyó deltájában eddig fenn tartott másodfokú árvízvédelmi készültséget is tovább mérsékelhették. A Berettyón Darvastól Szeghalomig, illetve a Sebes-Körösön Új-

iráz és Szeghalom között szerda reggel 6 óratól már csak első fokú készültséget tartanak.

A Hortobágy-Berettyón is megkezdődött a lassú apadás. A március 24-i tetőzés óta Bucánál 4 centimétert apadt a víz. Ezen a védelmi szakaszon továbbra is harmadfokú készültség van érvényben.

A Tisza felső szakaszán napok óta csökken a vízszint: szerda reggelig Tokajnál 55 centiméterrel, Polgárnál pedig 29 centiméterrel apadt a folyó. Tiszafüred térségében viszont tartósan magas vízállásra és lassú apadásra kell számíta-

ni. A Rakamaz és Tiszatarján közötti védelmi vonalon szerda reggel 8 óratól másodfokúra csökkentették a készültséget. Tiszatarján és Tiszafüred között továbbra is harmadfokú a készültség.

A száraz, napos időjárás, a belvízgyűjtő fűcsatornák vízszintjeinek csökkenése és a folyamatosan végzett belvízszivattyúzás hatására az igazgatóság területén március 20-a után közel 6000 hektárral csökkent a belvíz-elöntés. Sokk mezőgazdasági üzem végez belvíz-elvezetési munkát. Az igazgatóság területén továbbra is másodfokú a belvízvédelmi készültség.

Belvízben álló majorsági épület Nyírbrány szélén

NAPTÁR

ezelőtt, 1821. etett, és 76 ben hunyt el edagógus, az és szabadság-zatkész támo-őnevelés egyik

zággyűlés ide-rtózkodott, s tanúsított a iránt. 1846-tól Teleyk Blán-ntézetében ol munkatársa k. 1849 elején együtt Debrec-űit honvéde-pedig üldözött tta, bujdosó-ekülésben. Ha-ert 1851-ben telték, s Teleyk a kufsteini skodott. Ki-1856-ban Má-ánynevelő in-sőbb csaknem a Teleyk csa-ó. hasznos tevé-t a szabad-ékező tárcái, kban is meg-

LETES ESZTŐ

renc 2-144

TENÁRIU- tartanak 18.30-kor művelődé-

LMI ifjúsá- etére politi- és sportte- i vetélkedőt apokban a ni Közúti yoc csapat bok könyv-

Y FERENC te című ki- ret Karca- on Gimná- ek meg — 15 órákor művészet- rlatvezetés

AN SZMT- sz kiállítá- n 16.30-kor debrecenben, sef Attila an. A ki- ig naponta t tekinthe-

AKKÖZÉP- ndezvényei: lődési Köz- ban 15 órá- e az iskola a, a táncte- or a Cso- a 109, és ri Szak- ézet és a biskola kó- állkozót; a en 16 villess Ág- rendhagyó

ELŐTT a Lexikon Az új élet- megtalál- az olvasók- kat, ame- június 17. a kötet 1978. szept- ik le. A ötete vál- áásban je-

NYEK

81. március rnyostanya lőben, vala- g, domb- ombos zár- iskola terü-

RLÓINKET, abadság út- dőben levő sását 1981. ik. Ez után nem váltott gényléseket ben tudjuk váltása a 6 klinikák főpénztár- 9.00—12.00 eni Vizmű t. (x)

0. sz. be- ALL szám- a 1981. ja- n. (x)

Debrecen. — Felelős 00 forint —

Benke Valéria köszöntése

Benke Valériát, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját, a Társadalmi Szemle szerkesztő bizottságának elnökét, a munkásmozgalmat régi harcosát, párttagsága 40. évfordulója alkalmából szerdán Kádár János, az MSZMP

Központi Bizottságának első titkára köszöntötte, és átadta a Központi Bizottság emléklapját.

A köszöntésen jelen volt Óvári Miklós, a Politikai Bizottság tagja, a Központi Bizottság titkára. (MTI)

Elutazott az osztrák alkancellár

Szerdán soproni látogatással ért véget dr. Fred Sinowatz osztrák alkancellár, közoktatási és művészeti miniszter négy napos magyarországi látogatása. Az osztrák alkancellárt magyarországi tartózkodása során fogadta Lázár György, a Minisztertanács el-

nöke és Aczél György miniszterelnökhelyettes. Vendéglátójával, Pozsgay Imre művelődési miniszterrel a kétoldalú tárgyalások során áttekintették a két ország kulturális és közoktatási kapcsolatainak helyzetét, s megvizsgálták az együttműködés további lehetőségeit. (MTI)

Mai magyar grafikai galéria

„Kapaszkodj meg ebbe a földbe...” — üzeni Csohány Kálmán grafikus a Balmazújvárosnak hagyott nyolc alkotásának egyikén. A tavaly, 55 éves korában elhunyt kétszeres Munkácsy-díjas, érdemes művész jelképes erejű üzenetét idézte tegnap, március 25-én délután a balmazújvárosi Veres Péter Művelődési Központban Gazda László, az MSZMP Hajdú-Bihar megyei Bizottságának osztályvezetője is. Alkalmat Csohány Kálmán emlékének és munkásságának felidézésére az adott, hogy a balmazújvárosi képzőművész alkotóház alapítójaként ő vetette fel egy állandó képzőművészeti kiállítás létesítésének gondolatát.

A gondolat a nagyközségi vezetőknek, valamint a Veres Péter Művelődési Központnak és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Kelet-magyarországi Területi Szervezetének jóvoltából megfogant: tegnap harmincegy grafikusművész negyvenkét alkotásából rendezett anyagot láthatott a közönség. Balmazújváros új, állandó képzőművészeti kiállításának központi helyét Csohány Kálmán grafikusművész „Újvárosi esték” elnevezésű sorozata foglalja el, környezetében pedig — Józsa János grafikusművész rendezésében — az új magyar grafikai művészet kiemelkedő képviselőinek a munkái. Mint Bősörmenyi Szabó László a balmazújvárosi művelődési központ igazgatója a megnyitón elmondta, a „Mai magyar grafikai galéria” a közeljövőben jelentősen gyarapodni fog: 146 grafikusművész 348 grafika felajánlásával csatlakozott máris az új kiállításhoz.

„Valóságértékű a műveken ábrázolt képzeletvilág” (Fotó: Iklódy János)

Napirenden az elővárosi közlekedés

Ülést tartott az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága

Hajnalonta naponta majd másfél millióan szállnak Magyarországon vonatra, buszra, hogy eljussanak munkahelyükre vagy az iskolába. Ingázók, bejárók — így fogja őket egy seregbe a jelző, amely nem szól arról, hogy életkörülményeiket, a közlekedésüket mennyire meghatározza a közlekedés milyensége.

Az országgyűlés építési és közlekedési bizottsága szerdán az Országgyűlésben megtartott ülésén ezt a témát, vagyis a városkörnyéki, elővárosi forgalom helyzetét és továbbfejlesztésének feladatait tűzte napirendjére. A tanácskozáson — amelyen Sas Kálmán elnököt — Pullai Árpád közlekedés-és postaügyi miniszter a képviselőknek adott tájékoztatójában elmondotta: a MÁV napi 830 ezer utasnak 75-80 százalékát a munkába és iskolába járók adják. A bejárók gyakran és joggal panaszkodnak: dergetőek a fülkék, s a koscsik, a várótermek tisztasága is sok kívánnivalót hagy maga után. Kedvezőbb a kép a bejárók 72 százalékát hozo-vivó, döntően korszerű Volán-autobuszoknál. Az elmúlt néhány esztendőben kényelmesebb, gyorsabb Ikarusokat állítottak a lakosság szolgálatába, s — a tanácsokkal karöltve — 100 pályaudvart, illetve fe-

dett állomást építettek. Amiről viszont az eddigi erőfeszítések ellenére sem lehet jót mondani: az utasok kiszolgáltatása.

A vitában, amelyben az eredményeket és a gondokat is az ország legkülönbözőbb vidékeinek mindennapos életéből merített példák támasztották alá, sürgetően szóltak a képviselők a település- és a közlekedésfejlesztés összehangolásáról, az elővárosok fejlesztéséről. Ezekben a városkörnyéki településeken javítani kell az alapellátást, amelynek a közlekedés szervezése. Pullai Árpád válaszában egyetértően megerősítette a tanácskozás alaphangját, legfőbb mondanóját jelentő észrevételeket, hangoztatva: a városok környékén lakóknak a közlekedés valóban az alapellátás része, életük egyik meghatározó tényezője. Ugyanakkor az is igaz, hogy a megállapítás következményeit, a járatútrítás vagy éppen indítás terheit egy vállalat önmagában nem veheti a nyakába. Az erre vonatkozó debreceni példát Tikász Elek, a városi tanács elnökhelyettese adta közre. Kijelentése szerint Hajdú-Bihar megye szeréklyén a közlekedési vállalat a lakosság képviselőivel együtt döntött a buszjáratok ésszerűsítéséről, a lépcsőzetes munkakezdről.

Mindezt nagyobb zökkenők nélkül. A lépcsőzetes munkakezdrés egyébként a fejlesztésnek az a lehetséges tervháza, amelyhez nem kell milliókat emésztő beruházás — hangsúlyozta a vitában — Tóth István, a parlamenti bizottság titkára. Csak hogy: e témáról már hat évvel ezelőtt is többször esett szó a Parlamentben, mégis akadnak érintettek, akik cselekvés helyett még mindig csak vitatkoznak. Hogy mit lehet tenni? Pullai Árpád esetileges rendelet, utasítás kiadása ellen, az ésszerűség, a megértő együttműködés mellett szállt síkra. Persze ha az utóbbi hiányzik, akkor akad más eszköz is. Az egyik településen például, ahol „lelészalták” a csúsztatott munkakezdrést, hiába kérték újabb buszokat a zsúfoltság csökkentésére...

A vitában szóba kerültek a kisebb közösségeket foglalkoztató, ám nem kevésbé fontos észrevételek is: a vonatok lassúsága, a vonatokhoz csatlakozó helyközi buszjáratok pontatlansága. A város környéki forgalom fejlesztésének egyik legfontosabb teendőjeként a minisztérium az alágazatok közöttük a Volán és a MÁV munkamegosztásának javítását, s a közlekedés egységes központi irányításának erősítését tűzte ki célul. Mindezt jelzi: a legnagyobb

tartalékok s döntően a lehetőségek is a szervezésben rejlenek, amit különösen aktuálissá tesz a tervbe vett áttérés az ötnapos munkahétre. Nem kell pénz az utasok jobb kiszolgálásához, a pontosabb tájékoztatáshoz sem. A kevésbé kihatásos közlekedési és bérautobuszok gyakoribb „csatásozása” állítása sem jelent ráfordítást, sőt a népgazdaságnak nyereséget hoz. A tartalékok kiaknázása mellett a VI. ötéves tervben a már meglévő közlekedési színpalán növekvő városkörnyéki igények kielégítését vágányok, peronok, aluljárók építésével, a miskolci, a debreceni, a szegedi, a győri és a pécsi pályaudvar és vasúti megálló jelentős beruházásaival, villamos motorvonatok beállításával, a takarítás és a kocsimosás gépesítésével kívánják elérni. A döntések sorába kívánkozik egy régóta húzódo, a tanácskozáson is szóba tett ellentmondás feloldása. Több nagyobb városos csatolt községek lakói panasztolták, hogy ők helyközi járatokon utazva jóval többet fizetnek az autóbuszért, mint a belvárosban lakók. A Volán május 31-től 60 helységben bevezeti az egységes tarifát, ami az érintett lakosoknak évente 1,9 millió forintot megtakarítást jelent. (MTI)

Bartók Béla születésének 100. évfordulója alkalmából Budapesten felavatták a zeneszerző emlékművét, amely Somogyi József szobrászművész alkotása

Összefogással segítenek a pénzügyi gondokon

A Kölcsönös Támogatási Alap küldöttgyűlése Debrecenben

A Hajdú-Bihar megyei mezőgazdasági termelősövetkezetek Kölcsönös Támogatási Alapjának küldötti közgyűlést tartottak szerdán Debrecenben.

Csirkés István, a tiszacsegei Béke Termelősövetkezet elnöke köszöntötte a tanácskozás résztvevőit, s megnyitotta után Szombati László, a KTA intéző bizottságának elnöke, a nádudvari Vörös Csillag Termelősövetkezet elnökhelyettese adott számot az 1980-ban végzett munkáról, az alaptevékenység tapasztalatairól, a tervekről. Többek között szólt arról, hogy meggyenkben — ahol a kölcsönös támogatás eszméjének és gyakorlatának hosszabb múltja és gazdag tapasztalata van — 1979 áprilisában 76 gazdasági egység mondta ki a Kölcsönös Támogatási Alap megalakulását. Jelenleg 87 termelősövetkezet, szakszövetkezet, és közös vállalat a KTA tagja. A létrehozó gazdaságok azt az alapvető célt fogalmazták meg, hogy gazdálkodásuk biztonsága, alkalmazkodóképessége, külső hatásokkal szembeni túróképesége a kölcsönös segítség révén fokozódjék. Az intéző bizottság döntése alapján 1980-ban kihelyezett kölcsönök összege meghaladta a 100 millió forintot.

Végezetül a küldöttgyűlés kimondta az országos KTA-hoz való csatlakozást. Küldötteknek Szombati Lászlót és Jambrička Imrét, a sárreudvari Bocskai Termelősövetkezet elnökét választotta meg.

A tevékenységünkkel hathatósan tudunk segíteni a termelősövetkezetek sürgős pénzügyi gondjain. A kölcsönnyújtás céljai között szerepelt: szolgálati lakás építése, vásárlása, technológiai csere, sertéstelepi rekonstrukció, intenzív gabonatermesztési program, gazdasági együttműködés, a juhászat fejlesztésének támogatása. Az elbírálásnál mindig az üzemi és társadalmi eredményességet tekintették elsődlegesnek. A tagszövetkezetek pontosan teljesítették éves hozzájárulási kötelezettségüket, a kölcsönöket a szerződésnek megfelelő időpontban visszafizették, és lehetővé tették a KTA folyamatos, alapvetően zavartalan működését.

Végezetül arról szólt, hogy az intéző bizottság az előző években már kiforrott eljárási gyakorlatot kívánja folytatni 1981-ben is.

Az ellenőrző bizottság munkájáról Csige József, a léfárvérsi Aranykálász Termelősövetkezet elnöke, az ellenőrző bizottság elnöke tájékoztatta a küldöttgyűlés résztvevőit.

A józanság hangja

Újra kiderült, hogy a jelenlegi, eléggé sötét felhőkkel tarkított nemzetközi égbolton azért néha át-áttör némi reményteljes fény sugar. Az Európai Gazdasági Közösségnek Maastrichtban tartott tanácskozásán az állam-és kormányfők úgynevezett kandalló mellett beszélgetése során olyan álláspont született, amelyet az MTI jelentése így tesz közzé: „Az európai közép-hatótávolságú nukleáris fegyverekről szóló szöveget — amerikai tárgyalás felvétele életbe vágó érdeke az Európai Gazdasági Közösségnek. Ezeket a tárgyalásokat olyan gyorsan kell megkezdeni, amennyire csak lehetséges.”

Örvendetes hang ez, a józanság, az értelem. És ugyanazon a napon, amelyen ez a nem akármilyen megállapítás elhangzott, Pieter de Geus holland hadügy-miniszter Washingtonban közölte amerikai kollégájával, Caspar Weinbergerrel: Hollandia nem akarja, hogy neutronfegyvert telepítsenek az ország területére.

Az a tény, hogy a jelenlegi, veszélyekkel terhes nemzetközi helyzetben Nyugat-Európa részéről lényeges ellenállásra találunk bizonyos gátlástalan tengeren túli hangok és tervek, felbecsülhetetlen jelentőségűnek bizonyulhat mindazok számára, akik a szívükön viselik a béke, az enyhülés ügyét. Egyre világosabb, hogy ennek — a ködös Albion kivételével — mindinkább klkristályosodó nyugat-európai magatartásnak kovásza a vezető szociáldemokrata politikusok állásfoglalása. Bizonyítástul elég, ha egy pillantást vetünk akár a legutóbbi napok ilyen vonatkozású fejleményeire.

Közvetlenül a maastrichti EGK-csúcs előtt a fontos nyugatnémet baden-württembergi tartomány SPD-elnöksége határozatban szólítja fel a pártot: vizsgálja felül a rakétatelepítéssel kapcsolatos álláspontját. (Megjegyzendő, hogy a határozat aláírói között van a Német Szövetségi Köztársaság kormányának két minisztere is!)

Hans Apel bonni hadügyminiszter washingtoni tárgyalásain — egybeként — nyilván ezt a határozatot is kénytelen érzékeltetni, az NSZK közhangulatának beszédes illusztrációjaként.

Végül, de távolról sem utolsósorban a fenti kategóriába tartozik két osztrák megnyilatkozás. Az egyik Staribacher kereskedelmi és ipari miniszter nyilatkozata a TASZSZ tudósítójának, amely a kétoldalú kapcsolatok pozitív elemzése után megállapítja: „Az enyhülésnek nincs alternatívája”. A másik dr. Bruno Kreisky osztrák miniszter nyilatkozata a Népszabadságnak. Az osztrák szociáldemokrácia kimagasló tekintélyű vezetője, a nyugati szomszedság kormányfője ezzel a széles visszhangot keltő megnyilatkozással azt a célt szolgálta, ami jelenleg a legfontosabb a zaklatott világban: az enyhülés folytatását, a hidegháborús erők visszazsorítását.

Harmat Endre

KANIA:

A sztrájk öngyilkosság

Bydgoszczban kedden késő este befejezte kétnapos rendkívüli ülést a Szolidaritás szakszervezet országos egyeztető bizottsága. A városban lezajlott múlt heti incidens a testület a Szolidaritás elleni támadásként értékelte, és „nem kielégítőnek” minősítette annak a találkozóknak az eredményeit, amelyre vasárnap Varsóban került sor Mieczyslaw Rakowski miniszterelnök-helyettes és a Szolidaritás országos elnöksége között.

Mint már ismeretes, a Szolidaritás tagjai számára péntekre négyórás országos figyelmeztető sztrájkot, keddre, március 31-re országos általános sztrájkot hirdetett meg. Ugyanakkor mindkét akció megtartását vagy visszavonását a Rakowskival tervezett újabb találkozó eredményeitől tette függővé.

A lengyel gazdakörök kedden Varsóban kezdődött országos kongresszusán Stanislaw Kania, a LEMP KB első titkára éles szavakkal ítélte el a kilátásba helyezett sztrájkakciókat, és a többi között kijelentette: a jelenlegi nehéz helyzetben, „a sztrájkokra való buzdítást — a szándéktól függetlenül — nem lehet másképpen értékelni, mint az öngyilkosság veszélyének előidézését”.

Ugyancsak bírálta azokat, akik „egy helyi incidensből nemzeti katasztrófával fenyegető ügyet csinálnak”. A LEMP politikai bizottsága vasárnap úgy foglalt állást, hogy a jelenlegi helyzetben mindenfajta sztrájk kifejezetten politikai jellegű, ezért a párt tagjainak megtiltotta a sztrájkokban való részvételt.

Varsóban szerdán este a minisztertanács épületében megkezdődtek az egyeztető tárgyalások a kormány Mieczyslaw Rakowski miniszterelnök-helyettes vezette képviselői és a Szolidaritás Szakszervezeti Szövetség Lech Walesa vezette küldöttsége között.

Varsóban mintegy másfél órát tartott a kormány és a Szolidaritás képviselőinek szerdai megbeszélése. Mint a lengyel televízió közölte, a két fél megállapodott abban, hogy a tárgyalásokat csütörtökön folytatják. A szerda esti megbeszélésekről részleteket nem közöltek.

A Lengyel Egyesült Munkáspárt KB Politikai Bizottsága vasárnapra, március 29-ére összehívta a központi bizottság plenáris ülését. A kilencedik plenum megvitatta a párt feladatait az ország jelenlegi helyzetében.

Egy nappal később, hétfőn, a lengyel parlament ülésezik.

Egy a huszonhat közül

Vidin — megyeszékhely

Ha egy bolgárt megkérnek, rajzolja le emlékezetből hazája térképét, a pont, ahonnan elindul, a Duna kanyarulata lesz. Ott, ahol a folyó kelet felé veszi az irányt. Itt, a Duna, a Timok folyó és a Balcan hegység között van Vidin és Vidin megye.

A megye kimagasló szerepet játszott a bolgár történelemben. Itt robbant ki az első felkelés a török rabtörték ellen. Itt volt az első antifasiszta felkelés 1923-ban, és hős partizánharca zajlott itt az ellenállás éveiben.

A megye ma az egy főre jutó ipari termelés tekintetében az első között van az országban. Itt készült Bulgária valamennyi telefonkészülékét. Itt állítják elő a nyers és égetett gipsz teljes mennyiségét, a motoros szivattyúk 98 százalékát, az autó-

gumik 70 százalékát, a műszál egyötödét, a férfingek egyötödét.

A félszáz ezer lakosú város közelében, a Duna fölött magasodik a vár, amelyet a nép Vidin anyó tornyának nevez.

Nevét arról a legendáról kapta, amely szerint Vidin, a cári nemzetségből származó bátor hajadon védelmezte a várat az ostromlók ellen. A várat a bolgárok a X. században építették, egy római erődítmény falaira. A vidini vár tornyával és bástyáival Bulgária legerősebb erődítménye. Középkori fegyvermúzeum van benne, a délkeleti udvarban pedig, természetes dombok között, szabadtéri előadásokat tartanak.

Vidin bolgár város. Egy a huszonhat megyeszékhely közül.

(g. l.)

Ha

Fehér Jánost, a Élet Termelőszövetkezet két szívesen nem volna. Már az is tett, amit előljáró érd. Sajnos az ismerke került.

1970-ben me és nagyon rossz rülmények között termelőszövetkezetét, akkora már a termelőszövetke

Meg

Mindezt a term zet múltjáról Csia termelőszövetkeze szervezetenek titk ja válassza, mond amikor arról ké gyan sikerült az 1980-as év ny hiszen köztudott, melőszövetkezetek múlt évben 15-2 kal növekedtek a költségei.

— A költségnö az a tény, hogy vetkezettünk nagy adottságú, homo gazdálkodók, m feladatainkat. F tett bennünket, h nyebben figyeljür kodás változó. Talán ennek hogy az 1980-as milliő forintos ny hatmillió felül si sítünk.

— Mit ért Ön a éberebek, ér voltak?

— A pártal taggyűlésen és a vetkezt vezetőse már 1977-78-ban születtek valamik üzemi tevékeny ére. Akkor ug éreztük, hogy az

A tervpál

Épít

Ha cipőt ak rolni, kepesse bejárni az összes reszük a legszebb nyelmesebbet — áron. A szabónál nőnél végiglapozz frissebb kül- és vlatlapokat, és tó modell közül vál legújabb fazont, nyösebbet. Való kudunk a zöldsé mölcspicion, vitá a hentesel, hos választjuk ki a boltban...

Tulzás nélkül: sonlító tudomány nem tapasztalt n tött, ezzel szembe mi igényességt mondható el mir tetben, hogy a „ra helyezzük a r dig nem mindegy len életkeretekb munkahely, a la nyezete, a város, mind befolyásolj r sorsok alakulá telen kis dolgok ben már megtanu tekintőnek lenni. pénzekkel sok e mindig könnye nunk.

Nem volna s annak, hogy visszamenően fe kirívó melléfog még a megépült lakónegyedek, a falusi házak, a nem illő, funkca alkalmatlan köz vábba is rontják faluképet. S eb sem az építési a hibásak, mert zök azt építik, bízást kapnak. I megbízást? Akí beruházó. Ó sz hogy a terv ala mit és hogyan ép lalát. A rossz gy

Hasznosítják tartalékaikat

JÖVEDELMEZŐ SZOLGÁLTATÁSOK

Fehér Jánost, az újléai Új Élet Termelőszövetkezet elnökét szívesen megismertem volna. Már az is kíváncsivá tett, amit előljáróban hallottam róla, ott-tartózkodásom idején pedig újabb adalékok fokozták érdeklődésemet. Sajnos az ismerkedés nem sikerült.

1970-ben mérlegliannal és nagyon rossz anyagi körülmények között vette át a termelőszövetkezet irányítását, akkorra már lecsökkent a termelőszövetkezet létszá-

ma, a lakosság eljárt a faluból dolgozni. Akik ott maradtak, azok között is meglazult a fegyelem, érthető módon, hiszen az emberek nem találták meg a számításukat.

Az új elnök aztán munkához látott, s a termelőszövetkezet már az első évet nyereséggel zárta. A fegyelem megszilárdult, visszajöttek dolgozni a falubeliek, ma pedig már itt maradnak a fiatalok is. A termelőszövetkezetnek 660 tagja van, közülük 190 nyugdíjas.

a viszonylag kis létszámú munkacsoport (18-20 dolgozó) zsisziktelenítéssel, patkányok és egyéb rágcsálók irtásával foglalkozik, sőt csatornatisztítást és egyéb szolgáltatást is végez. Ez a sokféle tevékenység természetesen csak fokozatosan alakult ki, de jövedelmező szolgáltatássá vált.

— Egyéb melléküzemági tevékenységük?

— 1980-ban egyszerű gazdasági társulást hoztunk létre a Debreceni Konzervgyárral. A termelőszövetkezet építőbrigádja és a konzervgyár karbantartó brigádja egyesült, és amellett, hogy kielégíti mind a termelőszövetkezet, mind a konzervgyár építési-karbantartási igényeit, még lakás-karbantartási feladatokat is ellát.

Meghatározó adottságok

Mindezt a termelőszövetkezet múltjáról Csige Imre, a termelőszövetkezet pártalapszervezetének titkára bocsátja a válasza, mondandója ele, amikor arról kérdezem, hogyan sikerült teljesíteniük az 1980-as év nyereségtervét, hiszen köztudott, hogy a termelőszövetkezetekben az elmúlt évben 15-20 százalékkal növekedtek a termelési költségei.

— A költségnövekedés és az a tény, hogy termelőszövetkezetünk nagyon gyenge adottságú, homokos talajon gazdálkodik, meghatározza feladatainkat. Rákényszerített bennünket, hogy érzékenyebben figyeljünk a gazdálkodás változó tényezőire. Talán ennek köszönhető, hogy az 1980-as esztendő öt-millió forintos nyereségtervét hatmillión felül sikerült teljesíteniük.

— Mit ért Ön azon, hogy éberebbek, érzékenyebbek voltak?

— A pártalapszervezeti taggyűlésen és a termelőszövetkezet vezetőségi ülésein már 1977-78-ban határozatok születtek valamilyen melléküzemági tevékenység létesítésére. Akkor ugyanis már éreztük, hogy az alaptevé-

kenységünkben nem tudjuk biztosítani a töretlen fejlődést. 1978-ban létrehoztunk egy fertőtlenítő részleget. Ez

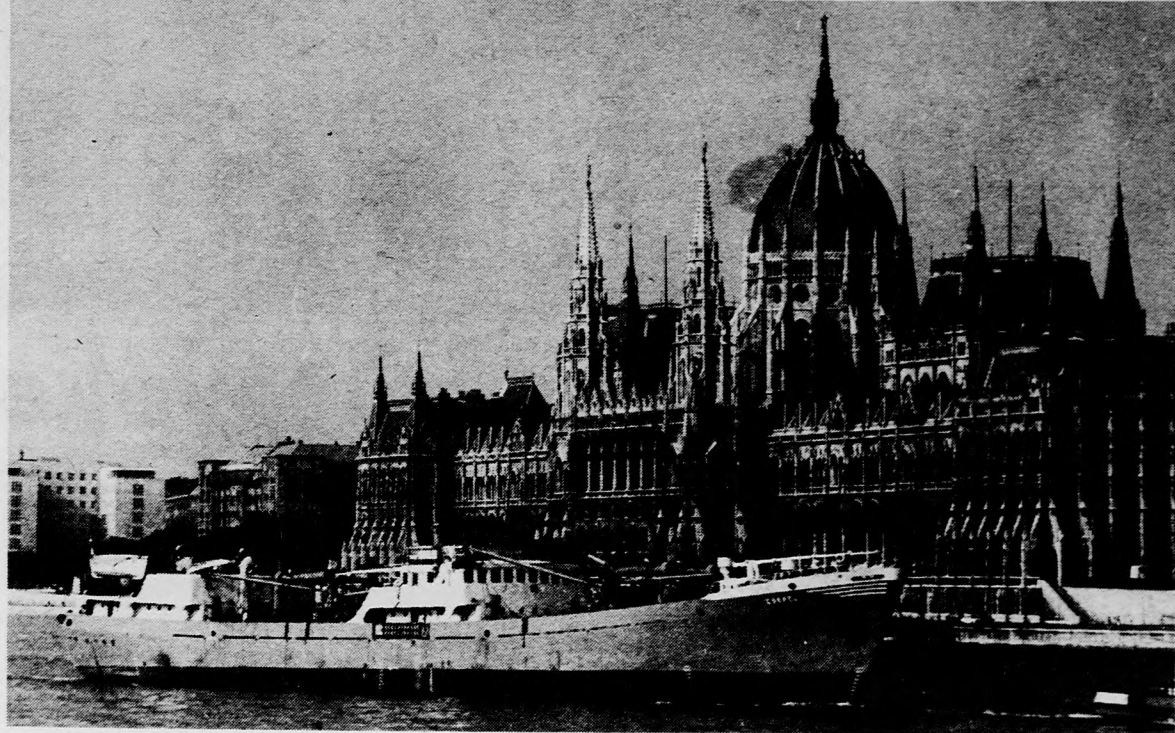
A torma

biztosítani tudjuk a tárolást, foglalkoztatjuk tényleg a tagságot és kiharaszaljuk gépkocsiparkunkat is.

Beszélgetésünkbe később bekapcsolódott Vass Sándor, a termelőszövetkezet főkönyvelője is, tőle tudtam meg, hogy a fertőtlenítő részleg 10, a karbantartó részleg 15 százalékos nyereséggel dolgozik. És még valamit. A termelőszövetkezet vásárolt egy seprégetőgépet, bérbe adta, és ez 20-25 százalékos nyereséggel üzemel.

S hogy mennyire igaz, amit a termelőszövetkezet pártalapszervezetének titkára mondott beszélgetésünk elején, hogy érzékenyebben, éberebben reagáltak a gazdasági változásokra, arra egy újabb példa is bizonyíték. Még 1976-ban elkezdtek a futóhomok „meghódítását”. Húsz hektáron közműtét telepítettek. Termőre 1981-ben fordul.

Tatár Eva

A Csepel Duna-tengerjáró hajó a MAHART javítódokk-ját elhagyva, útban Csepel felé

A Dunán és a tengereken

Folyam-tengeri önjáró hajók építésében és alkalmazásában a dunai államok közül Magyarország már századunk első felében úttörő szerepet vállalt. A Ganz-Hajógyár 1934-ben megépítette az első Duna-tengerjáró hajót, a Budapestet. Az utolsó — 1300 tonna teherbírású — a Duna-tengeri hajótípus reprezentánsa a Szekesfehervár.

A 70-es évek közepétől a Magyar Hajó- és Darugyár

— minthogy gazdaságtalannak ítélte — nem épít tengerjáró hajókat. A hajóépítés megszüntetésének gazdasági okai voltak: az alacsony dunai fuvardíjak és a magas üzemeltetési költségek miatt a szállítási mód veszteséges vált; ugyanakkor a rendszertelenül változó mennyiségű szállítási igények rontották a hajótér kihasználtságát.

Mivel a tengerentúli kereskedelmi kapcsolatok egyre inkább fejlődnek, a hazai

hajózás szakemberei átérték a helyzetet, s arra a következtetésre jutottak, hogy bizonyos szállítási feladatok a folyam-tengeri önjáró hajókkal teljesíthetők leg gazdaságosabban.

Két évvel később a Hajózási Együttműködési Bizottság pályázatot hirdetett a folyam-tengerjáró hajók tervezésére. Remélhetőleg hamarosan új Duna-tengerjáró hajó avatásáról adhatunk hírt.

Egymás rovására nyaralunk?

Jó ideje tart, időnként elcsendesül vagy éppen ellaposodik, majd újra felélénkül — mint az utóbbi hetekben is — a szociálpolitika körüli szakmai vita. Nem kevesebből van szó, mint az alapelvekről. Msképpen fogalmazva: vajon szociális jellegű-e az a szociálpolitika, amit évtizedek óta annak hiszünk és vallunk?

Az egyik munkahelyen teniszpályák, úszómedence, kozmetikai szalon, mosoda vagy — a „fajshályosabb” szolgáltatások közül — hegyi és vízparti idülők, halász- és vadásztanyák, egy kisváros számára is irigylésre méltó lakásépítkezések. A másikon jobb esetben is csupán néhány bérelt szoba vagy sebtében felállított jaház nyaraló gyanánt; néhány rozszant zuhany vagy tucatnyi bádoglávör egy félreeső sűfniben, öltöző- és fürdőként. Ilyen szélsőségek jellemzik a munkahelyek szociális szolgáltatásait. A luxus és szegénység közötti közepüttal persze gyakrabban találkozni, de ellentmondások és aránytalanságok szinte mindenütt felfedezhetők. Már az sem biztos, hogy az átlagosnál magasabb színvonalú szociális szolgáltatást nyújtó vállalatok az anyagilag tehetősebbek, a szerényebbek viszont minden esetben a szegényebbek közé sorolhatók...

Valószínűleg igaz, hogy egy vállalatnak könnyebb és talán „hasznosabb” is „béren kívüli juttatásban” részesítenie a dolgozókat meghatározott körét, mint bérük emelésére törekedni. Többek között ezért sem biztos, hogy általában azok a vállalatok nyújtanak átlagon felüli szociális ellátást, ahol ezt a dolgozók érdekei megkívánják, vagy ahol a vállalat eredményei ezt lehetővé teszik. E feltételezés megalapozottságára utal, hogy — minden idevágó felmérés, vizsgálat és kutatás szerint — évek óta gyorsabb ütemben növekszik az egy főre jutó vállalati szociális ellátás értéke, mint a munkások és az alkalmazottak havi átlagkeresete, illetve jövedelme.

A munkások számára persze tökéletesen mindegy, hogy a vállalat szociális tevékenysége mögött valójában milyen szándék húzódik meg. Az elosztás aránytalanságait azonban észreveszik és szóvá teszik. Mindhiába: a munkahely nem tehet mást, mint hogy válogat, differenciál. Erdem szerint osztja el a szociális támogatást. A dolgozók egy részének ad, másoknak nem, attól függően, hogy kiket tart fontosabb, hasznosabb munkatársaknak.

Logikus és érthető magatartás, egyetlen szépséghibával: a differenciáltan szétosztott szociális támogatás anyagi alapjait a vállalat valamennyi munkása és alkalmazottja teremti elő, akik feltehetően jól tudják, hogy a végzett munka és a szociális szempontok szerinti elosztás között alapvető különbség van. Elméletben. A szociális ellátás, a támogatások és a kedvezmények különböző formái ugyanis ma már egyértelműen bérkiegészítő szerepet töltenek be, s ez jelentős munkahelyi konfliktusokhoz vezethet. S e feszültségek egy sokkal mélyebben gyökerező probléma megoldatlanságára utalnak. Nevezetesen arra, hogy a szociálpolitika konkrét irányát megszabó preferenciális kritériumokkal sokkal takarékosabban kellene bánni. Illetve: előre tisztában kellene lenni a preferenciák alkalmazásának származékos következményeivel és mellékhatásaival. Például: ha egy munkahelyen úgy döntenek, hogy a kedvezményes üdülés a legrosszabb anyagi helyzetben levők számára nyújtandó szociális támogatás, akkor tudniuk kell azt, hogy ezzel a döntéssel a jobb fizetésűek, a munkahelyi szempontjából fontos vagy éppen kiemelkedő munkát végzők jövedelmét megrövidítik, s fel kell készülni arra is, hogy egyesek közülük netán elégedetlenkedni fognak.

Vagyis: nem ártana kimondani — még mindig az előbbi példánál maradva —, hogy a kedvezményes üdültetés első sorban anyagi támogatás azok részére, akik — például családi helyzetük miatt — másképpen nem üdülhetnek. Nem feltétlenül szükséges ugyanis, hogy a munkahelyi beosztást, az átlagosnál magasabb szakértelmet minden lehetséges formában és minden lehetséges kedvezménnyel díjazják, honorálják. A beosztás, a szakértelem ekvivalense — lenne! — a magasabb bér. S ebből az is következnie, hogy a szociálpolitikának egészen más kritériumokat kell — kellene! — alkalmaznia. Olyanokat, amelyek a legjobban rászorulóknak nyújtanak. Eppen azért, hogy ne ott segítsenek, ahol más módon is kielégíthetők bizonyos szükségletek, hanem ott, ahol a szociális támogatásra valóban szükség lenne.

Vértés Csaba

Laktató,
de nem
hizlal
a
szójatészta

A fejlődő országokban mindmáig kísért az éhhalál réme, miközben az emberiség más része a túltápláltság káros következményeitől szenved. Az egyikre is, a másakra is valóságos orvosság lehetne a szója, ez a minden kontinensen megtermő, évezrede ismert olajosnövény, ha... Ha megszüntetnénk negatív tulajdonságait: kellemetlen ízét, nem éppen inycsiklandó illatát, s jobban emészthetővé tennénk.

A szójabab ugyanis egymagában tartalmaz majdnem minden olyan anyagot, amivel a táplálkozási hiánybetegségek kiküszöbölhetők. Fehérjeértéke csaknem egyenlő a hússal, s az egyetlen a növényi eredetű fehérjék közül, amelyet a szervezet átalakítás nélkül képes hasznosítani.

Alig néhány éve csupán, hogy a kísérlet sikerült: a szójabab megszabadult kellemetlen tulajdonságaitól, és alkalmassá vált a közvetlen emberi fogyasztásra. A találmány jelentőségét, a szójakenyér rendkívül magas biológiai értékét azóta tudományos próbak is igazolták.

Most újabb tagokkal bővül a szójatermékek sora. Megkezdtek a szójjal dúsított száraztészta gyártását, amelyből a kócai üzemben 70-80 asszony évi 30-40 vagyonnyit készít. A 20 százaléknyi szójaliszttal dúsított, 4 tojásos tésztában annyi a fehérjetartalom, mintha 1 kg tészta 20 tojással készülné, emellett jóval kevesebb keményítőt és zsírt tartalmaz, mint a többi száraztészta; tehát kevésbé hizlal, ugyanakkor rendkívül laktató.

ny. 6.

A tervpályázatok haszna

Építészek vetélkedője

Ha cipőt akarunk vásárolni, képekkel vagyunk bejárni az összes üzletet, keressük a legszebbet, a legkényelmesebbet — elfogadható áron. A szabónál vagy varrónőnél végiglapozzuk a legfrissebb kül- és belföldi divatlapokat, és több tucatnyi modell közül választjuk ki a legújabb fazon, a legelőnyösebbet. Válogatunk, alkudunk a zöldség- és gyümölcs piacon, vitába szállunk a hentessek, hosszadalmasan választjuk ki a tojásokat a boltban...

Tulzán nélkül: „összehasonlító tudományunk” soha nem tapasztalt méreteket öltött, ezzel szemben társadalmi igényességünkről nem mondható el minden tekintetben, hogy a „leg”-ek fókára helyezték a mércét. Pedig nem mindegy, hogy milyen életkeretekben élünk. A munkahelyi, a lakás és környezete, a város, a település mind befolyásolja az ember sorsok alakulását. Lényegesen kis dolgok eldöntésében már megtanultunk körültekintőnek lenni, de a nagy pénzekkel sok esetben még mindig könnyelműen bándunk.

Nem volna sok értelme annak, hogy évtizedekre visszamenően felsoroljuk a kirívó melléfogásokat, ettől még a megépült, egyhangú lakónegyedek, a sátorotós falusi házak, a környezetben nem illő, funkciójukban is alkalmatlan középületek továbbra is rontják a város- és faluképet. S ebben korántsem az építési vállalkozók a hibások, mert a kivitelezők azt építik, amire megbízást kapnak. De ki adja a megbízást? Aki a pénz. A beruházó. Ő szabja meg, hogy a terv alapján mikor, mit és hogyan építsen a vállalat. A rossz, gyenge terven

azonban az építők szakmai felkészültsége sem segít, tehát általában a tervek megválasztásán áll vagy bukik minden. Holott jelenlegi gazdasági helyzetünkben egyáltalán nem közömbös, hogy egy-egy beruházás költsége mennyire csökkenthető, úgy, hogy az ne rontsa le a rendeltetési értékét.

■ Az elkövetkező öt évben 370-390 ezer lakást kell felépíteni, ennek kétharmadát városokban és a városiasodó településeken. Bölcsődék, óvodák, iskolák, egészségügyi létesítmények építése, korszerűsítése szerepel a tervidőszak programjában, az ipari és mezőgazdasági beruházásokat nem is említve. Mindez csak takarékos költséggazdálkodással valósítható meg. A megoldás egyik kulcsa: az alternatív tervek javaslata. Több tervváltozat közül kiválasztani a legmegfelelőbbet. Jobban ki kellene terjeszteni az építési tervpályázatok rendszerét, hogy mind jobban érvényesüljön a ma már gyakorlatban is igazolt társadalmi és gazdasági haszna. A közelmúltban számos sikeres kezdeményezés született, amelyek mind bizonyítják a magyar építészek városépítési tudását, a hivatásszeretetet, s emellett munkájuk társadalmi szerepét is tisztában vannak.

■ A beruházók sok esetben mégis idegenkednek a pályázatok kiírásától, meghirdetésétől, úgy vélik, ezzel feleslegesen növelik a költségeket. Téves megítélés, ugyanis éppen abban van a tervpályázatok haszna, hogy csekély kiadással (az összes beruházási költségnek talán ezredrészt teszik ki a helyezési és megvételi díjak), a beérkező 20-40 pályaműből legalább hat-nyolc olyan

tervhez juthatnak, melyek közül kiválaszthatják a legjobbat. A jó döntés csak összehasonlítás alapján szülehet, s a beruházónak ehhez nagy bizottságot nyújt a szakemberekből álló bíráló bizottság véleménye.

Az építésznek szüksége van a szakmai versengésre, megóv az intézeti beskatulyázottságtól. Inkább erkölcsi haszna van, mint anyagi. Egy-egy pályamű 3-4 hónap alatt készül, a 15-20 tagú csoport éjszakákat szán rá. Alkotás közben az építész egyszemélyben várospolitikus, közgazdász, pszichológus és szociológus is, szigorúan vigyáz arra, hogy a közgazdasági-műszaki szemlélet mellett ne halványuljon el a városok, épületek hangulata, hagyományai, esztétikája.

■ A tervpályázati rendszer hasznát — igaz, a gazdasági körülmények is erre kényszerítettek — egyre többen ismerik fel, s ebből talán az is következik majd, hogy az elkövetkező években nagyobb társadalmi elismerést, megbecsülést kap az építész. Ma még kevés a pártfogó, a városalkító ügyekben döntést hozó, építészethez értő mecénás (nevezhetjük akár városatyának), akitől nem a bőkezűséget várják az architektúra mesterei, hanem a bizalmat, az eszmei támogatást az idejét múlta szemlélettel szemben, hogy ami a jövőben épül, még adott gazdasági körülményeink között is jobb lehessen.

Valahol olvastam, hogy az építész a legbiztosabb jele egy nemzet tisztaságának, komolyságának, ítéletének. Jó lenne, ha ez a vélemény rólunk is kialakulna.

—h—

POLGÁRI VÉDELEM

Polgári védelmi tevékenység árvíz idején

Árvizekről a történelem kezdete óta van tudomásunk. Az ókori mondák világában éppúgy felbukkannak, mint az írott történelemben.

Gondoljunk csak az 1897. évi szegedi árvízre, mely akkor az Alföld legnagyobb várórosát pusztította el. A városban mintegy 6000, nagyrészt vályogból épült lakóház pusztult el, és csaknem 60 ezer, a környező községekkel és tanjákkal együtt pedig összesen mintegy 100 ezer ember vált hajléktalanná.

Az egész világ közvéleményét megrázta az 1953. évi hollandiai árvíz, amelynek csaknem 2000 emberét esett áldozatul, vagy 1967-ben a felső-olaszországi, mely különösen Firenzében okozott felmérhetetlen pusztulást.

1951-ben a Missouri (USA) folyó kilépett medréből, aminek következtében több mint félmillió ember vált hajléktalanná.

1973 augusztusában a hosszúság, zivatárszerű esőzéstől Pakisztán és India területén kilépett medréből az Indus folyó. Az áradás következtében víz alá került 22 város és 10 ezer falu, több mint 1000 ember meghalt, megközelítően 800 ezer ember vált hajléktalanná, és több mint 1 millió létesítmény elpusztult.

Emlékeztünkben él az 1970. évi felső-tiszai árvíz is, mely szintén nagy károkat okozott népgazdaságunknak.

Az utóbbi időkben is szinte mindennap értesültünk újságból, rádióból, televízióból nagy területeket, olykor több országot érintő árvízkatást-ról.

Mi okozza az árvizeket? Hogyan védekezhetünk pusztításuk ellen, és mi vár a lakosságra és a polgári védelemre az árvizek elleni küzdelemben?

Az árvizek okai

Az árvizek kialakulása igen bonyolult természeti folyamatok következménye. Sok, előre nem látható, véletlen jellegű meteorológiai, vízjárás és egyéb tényező befolyásolja. Az emberi beavatkozások is módosítják a víz folyását. Az erdők letarolása, a mezőgazdaság belterjessé válása, az iparosítás, a kisebb vízfolyások szabályozása, vízrendezés — mind olyan tényezők, amelyek gyorsítják a vizek levo-

nulását. E mesterseges beavatkozások hatására az árhullámok egyre hevesebbé válnak, és tetőzési magasságuk is nő.

A hidrológia tudománya szerencsére gyorsan fejlődik. Korszerű számítógépek segítségével egyre pontosabban lehet a vízgyűjtők sajátosságait figyelembe venni, s bonyolult számítások alapján meghatározni a várható árhullám jellemzőit.

Ármentesítés

Az árvizek ellen az emberiség ósidők óta igyekszik védekezni: a folyók időközönként kiöntését kisebb területre korlátozni, a veszélyeztetett területeket ármentesíteni.

Az ármentesítés módszerei: a folyók szabályozása (kanyarulatok átvágása, kotrás, mederfejlesztés stb.); árvízvédelmi töltések építése; tárolók létesítése a víztömeg egy részének visszatartására.

Hazánk természeti adottságai miatt az árvízkatárokat főleg a folyók szabályozásával és a töltések építésével csökkenthetjük. A felszabadulás óta árvízvédelmi rendszerünket nagymértékben fejlesztettük, a Duna és a Tisza mentén jelentősen növeltük az árvízvédelmi biztonságot.

Szélsőséges árvizek fellépésére a jövőben is számíthatunk. Teljes biztonságot a földből készült töltések sohasem nyújtanak, ezért az

árvíz elleni védekezés módszereinek tökéletesítése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az árvizek elleni küzdelem a jövőben is eredményes legyen.

A Szovjetunió és az NDK szakirodalmában az árvizek fajtaikat három csoportra osztja:

1. Az első csoportba tartoznak azok, amelyeket nagy mennyiségű eső vagy hirtelen bekövetkezett hóolvadás vált ki. Az árvizek elképzeltékétől jégzajlás kíséretében is. A jégzajlásokat jégdugók követik, melyek következménye gátszakadás és egyes területek elöntése lehet.

2. A második csoportba tartoznak az effektív szelek tevékenységének hatására keletkező árvizek. Ezek főleg a tengerpartokon észlelhetők, a tengerbe ömlő folyók torkolati részénél. Az effektív szél a torkolatban visszahatja a vizet, és ennek ered-

ményeként a folyókban emelkedik a vízszint.

3. A harmadik csoportba tartoznak a víz alatti földrengés vagy szigetvulkános kitörés hatására keletkezett árvizek. A víz alatti földrengés eredményeként hatalmas hullámok keletkeznek, szökőárok, amelyek a parthoz közeledve meredeken, gyorsan megnövekednek, hatalmas erővel csapódnak a parthoz. A szökőárok magassága a part mentén meghatározható a víz alatti és a part domborzata közötti magasságból.

Az árvíz lefolyásánál a legjobban veszélyeztetettek az árvíz levezetési területén levő gátak, épületek, berendezések. Károsodások keletkezhetnek a gátak és szilipek szárazföld felőli és víz felőli részén egyaránt.

A töltés víz felőli részén rendszerint a közvetlenül támadó áradat a burkolatot megromlítja, a töltés lábázatot alámosza. A töltéseket többnyire a víztükör magasságában a hullámverés, a jég levonulása rongálja. Ennek következtében a töltések hullámverési részűje leszakadhat. Ezeknek a károknak az

elhárítása, csökkentése lehetséges fokozott figyelőszolgálatlaltal és megfelelő, időben történő védekezési beavatkozással.

A mentett oldali rézsűn szivárgások, csurgások következtében rézsűcsúszások keletkeznek, ezek a károsodások gátszakadást okozhatnak.

Szilárd építményeket (hidakat, épületeket, ellátási vezetékeket, támaszpályákat stb.) közvetlenül megromlhat a víz, alámoshatja vagy megsemmisítheti őket.

Ha nagyobb területeket áraszt el a víz, az összes földalatti berendezésben vagy építményben iszap és szenny rakódik le, s a víz visszahúzódása után „beiszapoltság” hasonló károk keletkeznek.

Ha az elárasztott területeken erős áramlások lépnek fel, az épületek alapjai alámosódnak, úgy, hogy a beomlás veszélye fenyeget. A gázellátási hálózatban zavarokkal kell számolnunk. Az energiahálózatban csak akkor lépnek fel zavarok, ha mélyen fekvő átalakító, bekapcsoló állomások stb. kerülnek víz alá.

Veszélyek az emberre

A legnagyobb veszély az embert akkor fenyegeti, ha az árvíz hirtelen vagy csak nagyon rövid figyelmeztetési idő után jelentkezik, s épületek beomlásával kell számolnunk.

Ha a veszélyeztetett területek lakóit viszonylag időben tudjuk értesíteni, csak akkor vannak veszélyeztetve, ha a kiürítés még nincs befejezve, vagy ha a gátszakadás vagy -áttörés ki nem ürített területeket érint. Ez esetben a károsultak a víztükör feletti épületekbe vagy talajmagaslatokra menekülhetnek.

Vízi járművekkel történő mentésük a polgári védelem feladata.

A polgári védelmi erőket is jelentős veszély fenyegeti: a gát víz felőli oldalán vagy gátszakadásnál végzett munkánál; veszélyeztetett berendezések (ráhelyezett hidak, védőhidak, könnyű átjárók stb.) védésénél; alámosott, beomlásveszélyes épületeknél végzett mentési munkálatoknál; ellenőrzési járatoknál nem kielégítő világítás mellett; erősen hullámzó vizen hajózásnál; jégtablák, jég-torlaszok megközelítésénél stb.

Megelőző rendszabályok

Hazánkban rendszabályok rögzítik azokat a feladatokat, amelyeket végre kell hajtani az árvizek kártételének csökkentése érdekében.

A polgári védelem feladatát e téren a Minisztertanács 2041/74. (XII. 11.) sz. határozata, és a honvédelmi miniszter 4/1974-es rendelete szabja meg.

A határozat kimondja: a polgári védelem célja a lakosság és a polgári szervek felkészítése az árvízkatást-rófából keletkező károk megelőzésére, csökkentésére, felszámolására. Feladata: az

árvízkatást-rófák megelőzésében, következményeinek csökkentésében, a mentésben s a károk helyreállításában való részvétel.

A fenti határozatból és rendeletből következik, hogy a polgári védelmi parancsnokságoknak — felhasználva eddigi tapasztalataikat — az árvízvédelem feladatait a polgári védelem más feladataival együtt kell megvalósítaniuk.

Melyek lehetnek a lakosság, a népgazdaság, az életszükségleti berendezések és a kul-

turális értékek védelmét szolgáló megelőző intézkedések?

1. Az állampolgárok felvilágosítása, tájékoztatása, önvédelmük megszerzése, egészségügyi ismeretekkel való felkészítése, veszélyek ismertetése. A lakosság helyes és gyors tájékoztatása elősegíti a veszély megelőzését, az állampolgári felelősség betartását.

Az árvízveszélynek kitétt területen lakó minden állampolgárnak ismernie kell a veszély esetén végrehajtandó rendszabályokat. Fel kell készíteni a lakosságot a kitételek, a befogadási feladatok végrehajtására, az egészségügyi és az élet normalizálásával kapcsolatos teendők ellátására.

2. A népgazdaság védelmét szolgálják az időben végrehajtott helyzetértékelések, elemzések, operatív dokumentumok elkészítése; egyes objektumok ellenálló képességének növelése; a veszélyeztetett területen levő méregraktárak kiürítése; a dolgozók védelmének megoldása; a polgári védelmi egységek árvízvédelmi munkára való kiképzése és alkalmazása.

3. Az életszükségleti berendezések védelme kiterjed a víz-, az energia-, a gázellátás és a lakosság ellátását szolgáló objektumok védelmére, az orvosi ellátás objektumaira; a szállító bázisokra, az élelmiszer-ipari bázisokra és az állatállományok védelmére.

4. A kulturális értékek védelmét biztosítják a képek, szobrok, muzeális tárgyak, okiratok időbeni kimentése és biztonságba helyezése.

A megelőző polgári védelmi rendszabályok közé soroljuk továbbá a szakszolgálatok, az üzemi önvédelmi egységek árvízvédelmi munkára való felkészítését is. A polgári védelem feladata segíteni mindazon hatóságoknak és államigazgatási szerveknek, melyek az árvízvédelmi munkáért felelősek. Minden esetben a bekövetkezett helyzetnek megfelelően kell biztosítani a különböző szervek által igényelt erőket, eszközöket. Az igényeket azonban csak úgy tudja a polgári védelem biztosítani, ha már az árvíz bekövetkezése előtt végrehajtott a polgári védelmi egységek felkészítését.

Különösen fontos az egészségügyi, a mentesítési, a gátvédelmi munkában részt vevő

erők felkészítése. A polgári védelmi egységek magas szintű felkészítése azért fontos, mert az emberi élet megmentésén túl több milliárd forint-ra tehető kártól mentheti meg a népgazdaságunkat.

A lakosság védelmét szolgáló megelőző intézkedések közé soroljuk végezetül a védekezést szolgáló naprakész terveket. E tervekben meg kell határozni az árvízveszélynek kitétt területeket; az árvízveszélyeknél betartandó rendszabályokat, a mentő-, a helyreállító munkákhoz szükséges erőket, eszközöket; a hírszolgálatok szervezését; a lakosság értesítésének rendjét; az erőcsopontosítás megszerzését; a polgári védelmi erők vezetésének rendjét; a mentő- és helyreállító munkáknál betartandó rendszabályokat; a hírszolgálatok rendjét; az anyagi-, technikai biztosítást; az együttműködés rendszabályait; a kulturális értékek és a létszükségleti berendezések védelmét.

Az árvízvédelem munkájában nagyon lényeges a polgári védelmi parancsnokságok és a vízügyi igazgatóságok szoros együttműködése. Csak a vízügyi szervek képesek a veszély előrejelzésére, amelynek alapján a polgári védelmi szervek időben megszerkezhetik a mentő- és sürgős helyreállító munkákat.

Az anyagi, technikai biztosításban meg kell határozni az ellátás rendjét: a vízkárosultak ellátását ruhával, fűtőanyagokkal, cipővel, takaróanyagokkal, matracokkal és egyéb anyagokkal; a híradásbiztosítási tervben a vezetékes és vezeték nélküli híradás rendjét, mozgó híradás biztosítását; az anyagi, technikai biztosítási tervben az élelmiszer és az anyagi ellátás rendjét, a részt vevő szállítóeszközök üzemanyaggal és kenőolajjal történő ellátásának sorrendjét, a szállító járművek javítását.

Az árvízveszély megelőző rendszabályokban pontosan meg kell határozni a társ fegyveres testületekkel való együttműködést, hogy milyen technikai eszközöket, szállító- és egyéb anyagokat kap a polgári védelem a társ fegyveres szervektől.

Az erők, eszközök csoportosítása, kialakítása során figyelembe kell venni, hogy elsősorban a helyi polgári védelmi egységeket alkalmazzuk az első lépcsőben. Árvízveszély esetén minden létező összeköttetést igénybe kell venni a gyors információadás érdekében.

A KÖZ
A fo
ÉR

„Ez borzasz
én negyvenöt
az idős néni
nyúlkozásben
elismerés volt
field háborúe
debreceni be
kitűnő német
tóművész fén
zai nem tart
nyen értelme
és értékelhet
nyen „olvash
sok közé, mé
hatnak, felka
S ha a néni o

Mindjárt v
nám az elő
mert nem de
egyértelműen
képeken. A
története, fej
nulságot kíná
képről” csak
lanságban
tűnk, hanem
tennünk az
szerű (doku
szer egy bemuta
pek), illetve
kép között.
tunkból most
port az érde
kább, mert t
szet kiharcol
gát és önálló
kultúra egész
zésével meg

A fotográf
zetet számott
rozza keletke
rűlmény, ho
hetőségként,
dukálásának
született meg
faj első és r
len hazai sz
egyetemese fo
ténete koráb
kézirát gyan
meg Hevesy
ból. A ké
néhány évtíz
lenére is felk
vizuális műv
Felküzdötte?
is megfontol
szas évek
Renger-Patzy
vagy Robert
peire, Moho
fotogramjair
és Káráz J
produktumai
művészi ve
funkciójú ké

„A közöns
növekvő érd
a fotó és új
Évről évre
fotókönyv
riumok, foly
telik el hét,
nyelven új
album meg
gyógó kiáll
példányszám
szeretünk
hisszük, ho
gyűjteménye
rendezni, sz
sereget, nem
bevett szoka
divattá azol
csodálkozun
ha tudjuk, h
évszázada i
Iván véleke
a Magyar
jain. A jósl
Röpke körül
vészetünk
Gink Károly
lása után l
megfogalma
terpretációk
totta, hogy
a képkötő
mok) elrer
technikai e
tásában, ill

Furcsa v
ezért, hogy
máig nincs

A fotóművészet és közönsége

ÉRTETLEN NÉZŐK VAGY ÉRTHETETLEN KÉPEK?

„Ez borzasztóbb, mint amit én negyvenötben átéltem” — az idős néni kifakadása szörnyülködésben megnyilvánuló elismerés volt John Heartfield háborúellenes képeinek debreceni bemutatóján. A kitűnő német antifasiszta fotóművész fényképei, montázsai nem tartoznak a könnyűen értelmezhető, nézhető és értékelhető, tehát a könnyűen „olvasható” műalkotások közé, felkavarják a nézőt. S ha a néni önfelédlt monda-

ta belekerült volna a vendégek könyvébe, Heartfield alighanem ezt a vélekedést tartotta volna munkássága egyik legnagyobb elismerésének. Mert mi más is lehetne a fényfelír képek célja, mint hatni az emberre, érzelmeket váltani ki belőle, elgondolkodtatni, állásfoglalásra készíteni a világ dolgáival kapcsolatban, illetve elmondani a vizuális üzenetek segítségével mindazt, amit szavakkal nem lehet.

nem tanítják a vizuális kultúra részeként a fotóesztétikát, nincsen fotómúzeum, mint például a franciaországi Lumière-kastélyban, a kép nem foglalhatta még el az őt megillető helyét a tömegkommunikációban sem, és a művészi fotót mint műalkotást nem juttatja el a képzőművészeti alkotások iránt érdeklődőknek a Képcsarnok. „Ha a fotó nyelv is — írja Miklós Pál —, akkor ma már a legfontosabbak egyike: a világról, a sajátunkról és a közelműtől, a legtöbb és legmélyebb benyomást hagyó ismeret a fotó révén szerzhetünk.” A megállapítás igazságához, mivel képek között élünk és a fotó jelen van életünk minden eseményénél, nem fér kétség. Ahhoz már inkább, hogy megvan-e ehhez a sajátos nyelvhez a nyelvismeretünk is.

Néprajzkutatók megfigyelései bizonyítják, hogy a primitív népek a fotóban nem látnak egyebet szürke és fekete foltokkal összemazsolt papírlappal. Nálunk Zolnai Pál emlékezetes filmje, a Fotográfia mutatta fel, mit vár a hagyományos esztétikai értékrendhez szokott néző a fotópapíron eléje táruló látványtól: olyasfajta élményt, amit eddig tükörbe nézve vagy a valóságot áttételek nélküli szemlével kapott. Oka ennek az is, hogy bár hazánkban már milliós táboruk van a fotóamatőröknek, és valamiféleképpen mindenki részese több-kevesebb alkotási élménynek, de a képszerű látást, a képi üzenet értelmezésének készségét, a vizuális kultúráltságot és a fotó nyelv értés képességét megalapozható iskolai oktatás még csak a képzőművészetnél vesztegel.

Juhani Nagy János

NINCS FOTÓKULTÚRÁNK

Mindjárt vissza is vonhatnánk az előbbi mondatot, mert nem derül ki belőle egyértelműen, mit is értünk képekben. A „fényfelírás” története, fejlődése azt a tanulságot kínálja, hogy „fényképről” csak úgy, nagy általánosságban nem beszélhetünk, hanem különbséget kell tennünk az úgynevezett célszerű (dokumentum, leíró) vagy bemutató és reklámképek, illetve a művészi fénykép között. A mi szempontunkból most az utóbbi csoport az érdekes, annál is inkább, mert bár a fotóművészet kiharcolta létjogosultságát és önállóságát a vizuális kultúra egészében, értelmezésével még nem vagyunk

tisztában. Meghatározásaink ugyan vannak — fotóművészetnek a művészi szintet elérő fényképezést, művészi fotónak pedig azt a képet nevezzük, amelynek nincs más célja, minthogy fotografikus képélményt adjon —, de nem megyünk sokra velük. Nem, mert a sok szép fényképünk és számos jó fotósnk ellenére még nincs fotókultúránk. Pedig a fotó — Miklós Pál figyelmeztet rá a Népszabadság 1979. április 30-i számában — „nem csak »valakinek, valaminek optikai úton fényérzékeny anyagra készített, vegyi eljárással rögzített (negatív) képe», hanem sajátos társadalmi intézmény, nyelv, kultúra.”

ÚJ ELJÁRÁS

A fotográfia sajátos helyzetét számottevően meghatározza keletkezése, az a körülmény, hogy technikai lehetőségként, a valóság reprodukálásának új eljárásaként született meg. A különös műfaj első és mindmáig egyetlen hazai szakkönyve, Az egyetemes fotóművészet története korában még csak kézirat gyanánt jelenhetett meg Hevesy Iván tollából. A képrás azonban néhány évtizedes múltja ellenére is felküzdötte magát a vizuális művészetek sorába. Felküzdötte? Ez a kifejezés is megfontolandó, ha a húszas évek szociofotóra, Renger-Patzsch, Nadar Hine vagy Robert Capa korai képeire, Moholy-Nagy László fotogramjaira, Vadas Ernő és Kárási Judit emlékeztető produktumaira gondolunk. A művészi vagy esztétikai funkciójú képi üzenet saját-

ságai — a szokatlan kódhasználat, a többértelműség és az önreflexív jelleg — közül nem lehetjük föl valamennyit az említett kor művészeinek alkotásán, hiszen a fotóművészet története más művészeteknél szorosabban kapcsolódik a technika fejlődéséhez, az eszköztár bővüléséhez, új eljárások megjelenéséhez. A század első felében a hazai munkásfotográfia úttörőinek, Sugár Katának és Haár Ferencnek a munkássága mai szemmel nézve elsősorban dokumentum- és riportfotókat eredményezett, amelyek referenciális értékükkel, információ-tartalmukkal, nem pedig szokatlan kódhasználatukkal hívták föl magukra a figyelmet. De újszerűségük okán már akkor is igény volt arra, hogy Kassák lapja, a Munka rendszeresen közölje őket.

NAGYKORÚ MŰVÉSZET

„A közönség napról napra növekvő érdeklődéssel fordul a fotó és új produkciói felé. Évről évre szaporodnak a fotóévkönyvek, fotókalendáriumok, folyóiratok, és nem telik el hét, hogy valamilyen nyelven új fotókönyv, fotóalbum meg ne jelenjen, ragyogó kiállításban, tisztes példányszámmal. Nem szeretünk jóslni, de azt hisszük, hogy fotótárlatokat, gyűjteményes kiállításokat rendezni, szezononként egész sereget, nem sok idő múltán bevett szokássá fog válni, és divattá azokra eljární.” Elcsodálkozunk a fenti sorokon, ha tudjuk, hogy éppen fél évszázada írták; Hevesy Iván vélekedett így 1931-ben a Magyar fotográfia hasábjain. A jóslat beteljesedett. Röpké körültekintés fotóművészetünk közelmúltjában: Gink Károly tájki fotográfálása után képi üzenetként megfogalmazott Bartók-interpretációkkal is bizonyította, hogy a fénykép stílusa a képkalkó elemek (motivumok) elrendezésében és a technikai eszközök kiválasztásában, illetve csoportosítá-

sában nyilvánul meg, ugyanerre vallanak Molnár Edit művészportréi vagy Révész Tamás cigányfotói. De hány-és hányfajta irányzattal, látásmóddal, szemlélettel és témakörrel találkozhatunk még az emlékezetesebb tárlatokon: lírai vallomásokkal jelentkezett Szabó András, a pillanataiból élt Friedman Endre, a színház világából Keleti Éva, a paraszti életmódot és néphagyományainkat „fedezte fel” Korniss Péter, a népművészethez nyúlt Kovács Tamás, filozofikus fényképményeivel lepett meg Czeizing Lajos, fotómontázsaival keltett aszociációkat Bálint Endre. Folytassuk a sort? Akkor említést kellene tennünk a World Press Photo elnevezéssel évenként megrendezett kiállításokról és a Vigadó Galériában tavaly ősszel látott kollektív fotóbemutatóról, amely a hazai fotográfia első összegzésé-léjének számított. Nem kétséges tehát, hogy a fotóművészet nagykorúvá vált.

MÉG SINCS...

Furcsa visszasság éppen ezért, hogy hazánkban mindmáig nincs főiskolai szintű

fotóképzés — a műfaj valamennyi művésze, kiváló mestere tehát autodidakta —,

Pedagóguskórusok hangversenye Debrecenben

A Somogy megyei Pedagógus Férfikar és a Debreceni Pedagógus Női Kar március 7-i hangversenye két jól működő amatőr együttes erősödő kapcsolatának jegyében hangzott el a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Hajdú-Bihar megyében két pedagóguskórus is működik — a hagyományokra visszatekintő hajdúszoboszlói vegyeskar és a néhány éve alakult Debreceni Pedagógus Női Kar. Ez utóbbi együttest fiatal debreceni pedagógusok

alapították, kezdetben kamaragyüttesként. Ahogyan gyarapodtak létszámban, úgy emelkedett munkájuk szakmai színvonala, s ma már a városban kitekintő rendezvényeken nyújtott teljesítményeiket is számon tartják. A női kar vezetője Szesztay Zsolt, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola docense, aki az egyenletes szakmai szintemelkedés, letéteményese A Somogy megyei Pedagógus Férfikar egy egész megye énektanárait fogja össze.

Munkájukat nehéz körülmények között folytatják, de tevékenységük kisugárzó erejét épp az együttesben folyó sikeres művészi-pedagógiai munka sokoldalú eredménye adja. Legszebb eredményeik, sikereik persze a pódiumon nyújtott teljesítményeik, melyek alapján a Kórusok Országos Tanácsa szakmai minősítései az ország legjobb férfikarai közé sorolják a Somogy megyei Pedagógus Férfikart. Az együttes vezetője, Heisz Károly kar nagy kitűnő képzettségű, sokoldalú muzsikuss, sikeres kóruskomponista is.

Dvorák-interpretációjukat sük programjában döntő többségben romantikus művek szerepeltek, s ami egészen ritka, a koncert legelejen mutatták meg legszebb erényeiket. Kiemelkedő teljesítményként Bruckner- és

Dvorák-interpretációjukat értékelhetjük, valamint Liszt: A munka himnusza című nagyszabású kórusművét (Kertész Tamás szóelőzője). A kórus dinamikai skálája széles, ritmikája rugalmas, dallamvezetése hajlékony — hangzása mindezek mellett mégsem mindig tűnt kiegyenlítettnek a tenor szólam regiszterváltásoknál beálló törései miatt.

A Debreceni Pedagógus Női Kar repertoárja szerencsésen egészítette ki a kaposváriak műsorát. Händel, Bartók és Bárdos műveinek előadása sikerült legszebben — talán az együttesben előadott tíz Bartók-népdalfeldolgozás tűnt soknak (vagy inkább szokatlanoknak). Vavrinec: Széles a Balaton című kórusát az egyesített kórus virtuóz és hatatos előadásában Szesztay Zsolt irányította.

Az énekkarok szép sikerének részese volt Tóth Mariann és Lányi Péter zongorakísérő, valamint Peskó György orgonaművész. Az egyes kórusblokkok között Turi Ilona énekel népdalokat, és Helyes Erzsébet zongoraművész Bartók Hat bolgár táncát játszotta.

Cs. N.

NAGY VINCE: OLÁH GÁBOR EGYKORI LAKÓHÁZA A KAR UTCÁN (LINÓ)

Igen tisztelt Fjodor Mihajlovics!

Ugy képelem, Ön nem-igen tartja számon halála napját. Úl csak a Holtak Háza kéményének füstjén, mellesleg cölfolva az Önre is alkalmazott, de aligha érvényes gravitációt, ül csak a levegőben, és meditatál mindörökké a keletől eltanult kifürkészhetetlen törökülésben. Talán arról meditatál, hogy miért született az emberben a lehetséges tisztaság eszménye, ha a megvalósulása közben elpiszkoló hatalom nélkül nemhogy tisztaság, de semmi sem lehetséges, és — ami ennél is szomorúbb — még ezzel a megalkotás megzoritással sem találta-tott hatalom az Ön szeméi előtt, mely a tiszta embert, más szóval a születő embert akár csak elviselni is fenyegettségének érzése nélkül képes volna. Egy-szóval van megmondolni való, és nem is szívesen zavarom Önt revülésében, de mégis tudomására kell hoznom, hogy Ön 1881. február 9-én meghalt.

Hunyorog, mosolyog. Most elfelejtettem — motyogja szegyenkezve —, túlságosan is komolyan vettem az újabb lakóktól származó híresztelést, mely szerint ez idő tájt az a meggyőződés van elterjedve Európában, hogy én örökké élek. Mit tehetünk? Az ember már csak olyan, hogy könnyen enged magát meggyőzni az ilyen, szívének tetsző dolgokról. S megcsóválja tőprengve a fejét: egészen elfelejtettem azt az öngyilkosoknak való februári napot.

Sose csóválja a fejét, drága Fjodor Mihajlovics! Nem Ön az egyetlen, aki elfelejtette. Nem jutott az eszébe senkinek. Akár hiszi, akár nem, minket mostanában annyira elfoglatnak nemcsak a nagyobb, hanem a sosem halott nevű költőcskék és hősiességünkben vátessze pumpált embereknek születésnapjai, hogy Önről megemlékezni már nem futotta az időnk-ből. Egy hónapnál régebbre figyeltem az irodalmi és a napi sajtót, mind mostanáig abban a hitben, hogy csak közbejött valami, csak egy kis apró kérés, szóra sem érdemes, és azután máj... Persze legyintés a válassza erre is, hiszen Ön nem prédikátor, s a hordószonokhoz semmi köze, tudom. De kérdezem, miért kedvesebb a fülnek ma is az a hang, melytől visszhangzik a tagas vásártér, és megrezzennek a madzagra fűzött, mafla mosolyú cukorallaták? Miért nem szó, ami nem jelszó? Fel nem foghatom. Mondja, tisztelt Fjodor Mihajlovics, Önnek mikor mutatta meg magát a

és elmék lábujjhegyen lépő forradalma embertől emberig osonva körbe nem járta ezt a felrobanni készülő földgolyót, addig minden változás egyik gerincoppantó hatalomnak mássikkal való felcsérelése csak? Mondja, melyik áldott pillanat sügta Önnek, hogy aki nem tisztel ismeretlenül is egyformán minden red feltett sorok hitelével bíró ideát, minden lelkében épülő embert, az maga nem szolgált rá az ember nevezetre?

Levél a Holtak Házába

Szabaduljunk, uram, a fölösleges naivitástól! Senki sem kíván emlékezni arra a napra, melyről megfeledkezni egyedül Önnek volt jussa. Egyetlen kivétellel számolhatok be: a Fülcsenek nevezett rejtőnyűjság Tanár úr, kérem című állandó rovata teljes öt sort szentelt ennek az Ön számára létfontosságú dátumnak, február 9-nek. Elég az, képelem el a legyintését, elég az. De nem így van, nem elég. Ön ebben téved. Noha abban viszont természetesen igaz van, hogy egy jobban működő emlékezet csak nekünk lehetne hasznunkra, nem pedig Önnek. Így van. Csakhogy mi a helyzet? Képzelse csak el, uram, mi itt már azt is elfelejtettük, hogy mi hogyan miként lehetne hasznunkra. Tanulni tanítótl kell, szobor előtt csak bá-mészakodni illik, így tudjuk hiába, és Ön miközöttünk szobor, ezt is tudomására kell hoznom. Torka kögallérok közé szorult, szavát sokan hallják, kevesen értik.

mély csend fátylai mögött rejtőző küldetés? Mikor hőkölt meg Önben először a forradalmárra magasztosulni vágyó lélek? Mikor értette meg, hogy miért zarándokolt Jeruzsálemba a pengetekintetű Gogol mester éppen akkor, amikor a gyilkos ráció médiumává lett Európában a negyvennyolcas tavasz később szennyes diktatúrákat a magasba emelő, de akkor még tiszta hullámai zúgtak? Mikor sajtult szívébe a nagy atyamesternek az a felismerése, melyet az ő köpönyege alól előbújókkal együtt Ön is vallott, hogy ha nem magányukban is erős, tiszta erkölcsű, nagy, de fegyelmehető indulatú, fontoló elméjű felnőtt férfiak verődnek csoportba, minden tömeg mindörökké csöcselék csupán, csak a rombolás angyalának zászlójára feleskethető horda, és kalandor bűnöző mind, aki úgy áll gyűlevész tömegek elé, hogy csak parancsot tud adni, hozzá való emberszabású hitet nem? Mikor ébredt rá arra, hogy amíg a lelkek

Csengey Dénes

APRÓHIRDETÉSEK

Karcag központjában levő háromszobás, öszz-komfortos, 75 négyzetméteres társasházi örök-lakókat elcserélném két szobás debreceni lakóval. Érdeklődni dr. Kircsini, Bajcsy-Zs. u. 46.

Ikerházam kis kerttel, másfél szobás, öszzkomfortos lakással. Vénkert, Újkeret előnyben. „Meg-egyezés szerint” jellegre a kiadóba.

Eladom (vagy hajdú-nánásra cserélném) Deb-recen, vénkertű egy + fél szobás, 39 négyzetmé-teres, központi fűtéses szövetkezeti lakásom. Irányár: 8000 Ft/négy-zetméter + kb. 100 ezer OTP. Ajánlatokat „Köl-tözés egy hónap múlva 077 508” jellegre a Hir-detőbe.

Nagyterjedő 2 szobás, garázssal társasházak cse-derék 3 szobás új taná-csi lakást vagy keres-tesként. „Erteklőnbö-zetet megbeszéljük” jel-legre a kiadóba.

HÁZASSÁG

48 éves, 165 cm ma-gas, szőke, minden ké-szenvedélytől mentes férfi, saját házzal, ko-csival és jó jövedelem-mel csupán hajdúcsé-lyből keresi egyedül-ül, 45 éves korig hól-y-ésszerűt. „Még it-t, honi a rossz egyedü-l” jellegre a kiadóba.

38 éves, 166 cm ma-gas, elvált asszony há-zasság céljából megis-merkedne józan életi, magas értelmű férfival, akinek két gyermekem nem akadály. Részletes fényképes levelet várok. „Harmónia” jellegre a kiadóba.

20 éves, 168 cm ma-gas, hajdon lány ismer-tesként, nem dohányzó, szándékú fiatal házasság céljából. Mide-n lélekre válasszok! „Meg-értés, szeretet” jelleg-re a kiadóba.

Keresem annak a fér-finak az ismeretségi há-zasság céljából, aki nagyon egyedül éri ma-gát, otthonra, megértés-re, szeretetre vágyik. Egyedül élő 55 éves ö-zvegyszonyvagyok, ren-dezett anyagi körülmé-nyeim vannak. „Öszinte-séget várok 077 507” jellegre a kiadóba.

INGATLAN

Hétféltől kis telket, fűthető kis épülettel vennék. „Szerény nyu-godiasok” jellegre a ki-adóba.

Eladó Józsa, Nyil u. 35. sz. alatti ház. Érdeklődni Józsa, Vass u. 20.

Bocskai kertben telek eladó. „Üdülési” jelleg-re a kiadóba.

Eladó 200 négyzögöl telek félkiszárási hétféltől hűtéses ház. Érdeklődni: Csapó u. 81. VIII. 21.

Miaskolcon, Lyukóvölgy erdőterület részén, Csá-deretől, kocsival bér-mikor elérhető, déli fél-nyugati társasági, 60-65 ló-házasság céljából, aki ló-társam tudna lenni. „Barnák előnyben” jel-legre a kiadóba.

28 éves, 167 cm ma-gas, szakmunkás fiatal-ember házasság céljából megismerkedne korban hozzá illő, felújított életet kedvelő lánnyal vagy el-vált asszonnyal. Lakás, kocsival van. Kézelt írótt, fényképes levelet vá-rok. „Öszinte szeretem” jellegre a kiadóba.

BÚTOR

Mindenféle szép bú-tor vétel és eladása. Arany János u. 13. Te-telefon: 20-019.

Bútor vétel és eladá-sa. Árpád tér 31.

Jó minőségű bútor vé-tel és eladása. Terikó utca 25. (Bolyai, Terikó sarok.)

GÉP ÉS SZERSZÁM

50-es MIZ 700-as szag-latfűrészelő eladó. UE 28-as traktor fűrészelő beszámítok. Józsa, Rózsa u. 33.

42 000 darabos keltető-rendszer 300 000 Ft kp. eladó. „Üzlet” jellegre a kiadóba.

ÁLLAT

Nyulalomány kette-rekkel sürgősen eladó. „Költözés miatt” jelleg-re a kiadóba.

Naposelebe kapható. Józsa, Móricz Zsigmond u. 45. Debrecen, Terikó u. 14. fszt. 4.

EGYÉB

„Parketázást, raktáron levő száraz anyagból, csiszolást, lakkozást, mű-anyagpadló-ragasztás, minőségű kivitelben ké-szíték, Szendi, telefon: 14-753. Luther u. 46.

ALBÉLT

Különálló szoba-kony-ha-spájz kiadó. Szilágyi János u. 11.

JÁRHÓ

Moszkvics 412-es ér-vényes műszakkal el-adó. Darabos u. 18. IX. 51.

2 éves Trabant Combi eladó. Munkácsy M. u. 37. Érdeklődni 17 óra után.

IY-os 127-es Fiat el-adó. Becskereki Sándor u. 14. I. 5.

LAKÁS

Belvárosi másfél szo-bás, 40 négyzetméteres öszzkomfortos tanácsi lakósnagyméretű taná-csi cserélném, rafizetés-sel. 12-146.

Földszintes, másfél szobás szövetkezeti lakó-som nagyméretű taná-csi cserélném, sima cseré-vel. 12-146.

Eladó 1 + 2 fél szo-bás szövetkezeti lakás. Debrecen, Sinaí M. u. 35. VIII. em. 33.

Elcserélném külterületen levő 45 négyzetméter alapterületű, tanácsi, ol-csó bérű, 1 szobás, kom-fortos nélküli, jószágra-tásra alkalmas lakó-som belvárosi 1 szobás bérházban. „Emelet nem számít” jellegre a ki-adóba.

2 szobás, déli fekvésű szövetkezeti lakás. Sürgősen eladó. Érdeklődni 17 óra után, Erzsébet u. 24. III. 11.

Elcserélném két és fél szobás, tanácsi II. eme-leti lítes lakósnagymé-teres öszzkomfortos ta-nácsi lakásra. „Lehető-leg zöldrevezetben” jel-legre a kiadóba.

Kétszoba-étkező társasházi lakás eladó. Nagyterjedő krt. 28. III. 2.

ALBÉLT

Háromszoba-öszzkom-fortos örök-lakás garázssal Budapest környékén, két busz vonalán eladó. Képzénci + OTP. Soly-már, Váci M. u. 16. Bánffy Miklós.

Cserélek másfél szobás X. emeleti Bethlen utcai OTP-s lakást 2-3 szobás öszzkomfortos tanácsi bérházra. „Minden megoldás érdekel 083 342” jellegre a Hirdető-be.

V. emeleti másfél szo-bás tanácsi lakást cseré-lek félkiszárási vagy kertes családi házra. „Hétféltől házat is adok” jelleg-re a kiadóba.

Elcserélném debreceni hasonlóra nyíregyházi OTP-s, hitelmentes 45 négyzetméteres lakásunk. Sóstói u. 7/A fszt. 1.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

ALBÉLT

Ujzeru Star kárettás magnórádió 40 kettőtá-vaival 3000-ért eladó. Ma-gas, Budai Ezsaiás u. 3.

EXPRESSZ

Szoba, konyha, spájz őrösen, nem igényesnek alberletbe kiadó. apr. 1-től. K. Tóth u. 15.

Eladó 300 m 12x12 fűrészelt gerenda. Taná-csiközvetítés útja 5. fszt. 2.

Családi ház eladó sürgősen. Bellegró 510. Nagy Tibor 8-as busz végállomás.

Kétszobás, étkező társasházi lakás Szabadság úján eladó. „Füredél szemben” jellegre a ki-adóba.

Kétszobás, öszzkom-fortos I. emeleti taná-csi és anyaszobás, kom-fortos földszinti lakást kertes házra cserélnék. „Létező út” előnyben” jellegre a kiadóba.

Előnéveltest csirke, ve-gyes színben eladó. Eötvös u. 45.

Tanács utcán levő két-szobás, garázssal, magas földszinten levő hitel-mentes, távfűtéses szö-vekezeti lakásunkat el-cseréljük udvaros házra. „Doboz ABC-nél” jel-legre a kiadóba.

Magánéptételek, vállalatok figyelem!

A TVIZIG

a Góztéglagyár 596 négyzetméter alapterületű bolt- és raktárépületét **elárverez**

bontási célból

Kikiáltási ár 40 000 Ft. Arverés időpontja március 28-án, 9 óra, a helyszínen.

hcgc

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI RUHAIPARI GAZDASÁGI TÁRSASÁG

LILLA

NŐI-FÉRFI DIVATÁRU BOLTJÁBA MEGÉRKEZTEK A LEGJÓBB DIVATU TAVASZI IMPORT NŐI ÉS FÉRFI-PULÓVEREK, MÁRKÁS FARMERNADRÁGOK

Debrecen, Csapó u. 6-16.

A BOLT KÉSZLETE MINDEN IGÉNYT KIELÉGÍT

MA AZ

Unió Áruház napicikkosztályán és a Hajdú-Bihar megyei Vegyesipari-kiskereskedelmi Vállalat Vörös Hadsereg úti üvegporcelán boltjában **20 SZÁZALÉK ENGEDMÉNYEL ÁRUSÍTUNK 16-20 ÓRA KÖZÖTT EGY CIKKET?**

GYÁSZHÍREK

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett nagyapánk, dédnagyapánk, násznunk és jó rokonunk,

MOLNÁR LAJOS

nyugdíjas 75 éves korában, 1981. március 21-én hosszas betegség után váratlanul elhunyt. Felejtethetlen halottunktól 1981. március 27-én, pénteken délelőtt fél 11 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. 3-as számú ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Bartók Béla út 88.

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy felejtethetlen jó testvérem, nagy-néném, dédnagy-néném, unokatestvérem és keresztanyám,

SZABÓ MARGIT

nyugd. városi tisztviselő 1981. március 20-án váratlan-ul örökre eltávozott övéi szeretett köréből. Drága halottunkat f. hó 27-én, pénteken du. 15 órakor fogjuk a Köz-temető I. o. 2. sz. terméből egyházi szertartás szerint szeretettünk mellé örök nyugalomra helyezni. Bánatos testvére, Szabó Eszter és a gyászoló család Lakás: Deb-recen, Hunyadi u. 10. Előző lakás: Kalotaszeg u. 4.

Fájó szívvel tudatjuk, hogy felejtethetlen drága jó feleségem, édesanyám, gyerme-künk, testvérem, unokatestvé-rünk, keresztanyánk és jó rokonunk,

KOVÁCS SANDORNE

Bajk Irén,

a Patyolat Vállalat nyugdí-jasa 44 éves korában, 1981. március 21-én hosszan tartó, türelmetlenül viselt súlyos szen-vedés után elhunyt. Szeretett halottunktól 1981. március 27-én, pénteken délután 2 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. 2-es számú ravatalozó terméből polgári szertartás szerint. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Ispótyai utca 19.

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy szeretett férjem, drága édesapánk, fiunk, testvérünk, vőnk, sógorunk,

MÁNDI ISTVÁN

37 éves korában türelmetlenül viselt szenvedés után elhunyt. Felejtethetlen halottunktól 1981. március 27-én, pénteken du. 1 órakor veszünk végső búcsút a Köztemető I. o. 2. sz. ravatalozó terméből. A gyászoló család. Lakás: Debrecen, Bádogos utca 3.

Köszönetet mondunk mind-azoknak, akik felejtethetlen lányom,

MARADI MÁRIA BORBÁLA

temetésén megjelentek és mély gyászunkban osztoztak. A gyászoló család.

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik szeretettel halottunk, **ÖZV. G. NAGY LAJOSNÉ**

Rácz Eszter temetésén részt vettek, sír-jára virágot, koszorút hely-yeztek és mély fájdalomunk-ban velünk együtt éreztek. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind-azoknak, akik felejtethetlen halottunk,

GÁLL JOZSEFÉNE

Bíró Erzsébet temetésén megjelentek, rava-talára koszorút, virágot hely-yeztek és mélyszégyes bánatunkban részvételt osztoztak. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mind-azoknak, akik

KERÉKES ISTVÁNNÉ

temetésén részt vettek, mély-szégyes fájdalomunkban osz-toztak, sírjára koszorút s virágot helyeztek. A gyá-szólo család.

ÉPÍTŐMUNKÁK, FIGYELEM!

A HAJDÚ MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

felvételre keres

kőműves, ács, festő, hegesztő, vasbetonszerelő szakmunkásokat, valamint betonozókat és segédmunkásokat. A vidékieket korszerűen felszerelt munkásszállásunkon helyezjük el. **JELENTKEZÉS:**

a vállalat munkaerő-gazdálkodásán Debrecen, Kálvin tér 11. szám

Festő szakmunkást alkalmaz az EP-GEP, Balmazújváros, Debrecen út 1. szám.

A Debreceni Bútorgyár felvétele keres legalább középfokú falpai végzettséggel rendelkező munkacsoport, gyártástechnológiai munkakörbe. Jelentkezés a szem-élyzeti vezetőnél. Debrecen, Kis-hegyesi út 13. sz. alatt.

A VASVILL Kereskedelmi Vá-lalatt Hajdú megyei kirendeltsé-ge azonnali belépéssel tárgyonca-vezetőt és E kategóriájú jogosi-vánnyal rendelkező tehergépkö-csivezetőt alkalmaz. Jelentkezés a III. emeleten, Vágóhid u. 7/B.

Gépezsmérnököt erőará-mú villamosmérnököt, gyakor-lattal rendelkező autó- és mo-torszerelőt, elektromosárgon-ca-szerelőt, elektromosüzem-technikát, gépvezetőt, gép-kezelőt, közgazdasági végzet-téssel, több éves ipari gyakor-lattal rendelkező dolgozókat utalkulatól munkakörbe, va-lamin új üzemünkbe gyógyszer-gyártó és vegyipari szakmunká-sokat, betanított és segédmunká-sokat alkalmazunk. **BIOGAL** Gyógyszergyár.

Az Újpesti Gyapjuszövőgyár felvételre keres tehető, köm-űves, villanyyszerelő, központifű-tés-szerelő, tárgyoncszerelő szak-munkásokat, azon kívül kony-hal kiegészítőket, óvodai kiegészítőt, óvónőt, mosónőt, műszaki rajzo-lót, könyvelőt, pénzügyi elő-adó, számlázót, pénztárost és bérelmésállást biztosítunk. Jelentkezés levélben vagy szem-élyesen. Budapest, 1045 Berni út 1. Telefon: 690-477.

Gyakorlattal rendelkező ép-ítőipari Javitó és Használatkiké-pező Ipari Szövetkezet, Debrecen, Galamb u. 23-29.

Férfi, női segédmunkást fel-vez a H-B m-i Tanács Temet-kezési Vállalata. Jelentkezés a Köztemetőben.

Gyakorlattal rendelkező víz-és gázszerelő, esztergályos, marós, helyzetfűrészes, villanyászó, hő-mérőfűrészes, szerszámkészítő szakmunkást keresünk felvételre. **TANERT I. sz. mechanikai gyár-egység, Debrecen, Hámán Kató u. 76. sz.**

Lelkes DMV

A mérköze lünkön. Kere pár másodpe-ceni csatárt.

Debrecen, DMVSC: S lai, Menyhár Ferencváros Nyilasi, Ebed Cseré: Mő Góllóvő: K

Zsúfolásig nagyterjedő st indította el a labdát. Az Barta távolít te, amely e kapuját a 2 sik oldalon tel szorong leaddt 12 m 6. percben jutott az FT pujától min Ebedi bom elő ütötte Jóirámú, vá játék. Meny-kötte Nyit-tott középpa szervezve a A 16. percb mek labdát beadása a Egy percel adását Jud-jelte. (A la jobb felső ki.) Nem so lai 18 méter az FTC kap ték irányítá Barta két s rülte a k ben Jankov-dát. Egy re csapta a 16 ót tamadó 16 onalig fut gurította a kor érkezett zéppályás ben közlő percel kés bas kellem-vését hárít 40. percben védte Szűcs rossz beada igéretes Erősödött a sa. A 41. p-vését a ba-ütötte ki Barta 17 gása alig alsó sarok percben a 16-os előtt Kerekes ve-rűgást. Re-labdát a so kapufáról mezőnybe percben v-szélyzete a bal olda-záró Szűcs

A 46. pe-tulról me

A büntet

DMVSC-Ferencváros 1-0 (0-0)

A mérkőzést eldöntő 11-es előtti jelenet látható felvételen. Kerekes már a 16-oson belül jár, Pogány löki, és pár másodperccel később Judikkal együtt felvágta a debreceni csatárt

Debrecen, 20 000 néző, vezette Bártfai. DMVSC: Szücs I. — Kiss, Szigeti, Szücs J., Fodor — Sallai, Menyhárt, Feledi — Barta., Kerekes, Jankovics. Ferencváros: Zsiborás — Jancsika, Judik, Rab, Takács — Nyilasi, Ebedli, Mucha — Murai, Mörten, Pogány. Csere: Mörten helyett Szokolai (71. perc). Góllövő: Kerekes 11-esből (60. perc).

Zsúfolóság megtelt ismét a nagyerdői stadion. Kerekes indította el 90 perces útjára a labdát. Az első eseményt Barta távoli lövése jelentette, amely elkerülte Zsiborás kapuját a 2. percben. A másik oldalon Szücs védte Mörten szorongatott helyzetből leadott 12 méteres lövését. A 6. percben szabadrúgáshoz jutott az FTC a DMVSC kapujától mintegy 23 méterre. Ebedli bombáját a bal sarok elől ütötte szögletre Szücs. Jóirámú, változatos volt a játék. Menyhárt árnyékaként követte Nyilast és a válogatott középpályás nem tudta szervezni a Fradi játékát. A 16. percben Jankovics remek labdát kapott, azonban beadása a kapu mögé szállt. Egy perccel később Szücs beadását Judik szögletre fejelte. (A labda majdnem a jobb felső sarokban kötött ki.) Nem sokkal később Sallai 18 méteres lövését védte az FTC kapusa. Átvette a játék irányítását a Debrecen. Barta két szabadrúgása került el a kaput. A 29. percben Jankovics kapott jó labdát. Egy remek csellel becsapta a 16-os sarkánál az őt támadó Judikot, az alapvonalig futott, majd középre gurította a labdát. Sallai jókor érkezett, azonban a középpályás óriási gólhelyzetben közelről mellé löött! Egy perccel később Barta ballábba kellemetlen pattogós lövését hátrította Zsiborás. A 40. percben Mörten labdáját védte Szücs, majd Jankovics rossz beadásán halt el egy igéretes debreceni akció. Erősödött a DMVSC nyomása. A 41. percben Szücs lövését a bal alsó sarokból ütötte ki Zsiborás, majd Barta 17 méteres szabadrúgása alig csúszott el a bal alsó sarok mellett. A 43. percben a kitorló Kerekest a 16-os előtt Judik felvágta. Kerekes végezte el a szabadrúgást. Remekül emelte át a labdát a sorfalon és az a kapufáról vágódott vissza a mezőnybe! A féldő utolsó percben viszont a Fradi veszélyeztetett: Murai futott el a bal oldalon a szöglet jól záró Szücs biztosan védett.

A 46. percben Ebedli hátról megrúgta az előretörő Sallait. A vendégcsapat átvette a játék irányítását. Az 50. percben egy bal oldali FTC-támadás után Szücs remek vetődéssel tisztázott, közben összecsapott Murai-val és felszakadt Szücs homlokán a bőr. A kapust öt perccel apótlák, majd a közönség nagy tapsa közepette visszaállt a kapuba. Az 52. percben Ebedli bal oldali szögletét Mörten fölé emelte. A 60. percben vezetést szerzett a Debrecen. Kerekes lendült előre, kiugrott a védők közül és már a 16-oson belül járt, amikor Judik és Pogány egyesült erővel felvágta. 11-es! A büntetőt Kerekes a jobbra mozduló Zsiborás mellett a bal sarokba lötte. 1-0.

A DMVSC gólya után nagyobb sebességre kapcsolt a Ferencváros, Nyilasi előrehúzódt a középcsatár helyére, Novák Dezső Szokolait is pályára küldte Mörten helyett. Hallatlanul izgalmas volt az utolsó fél óra. A 62. percben Szigeti az utolsó pillanatban rúgta el a labdát a gólrá éhes Murai elől. A másik oldalon Barta szögletét Sallai csúsztatta meg, de a labda elkerülte a kaput. A 65. percben Nyilast a 16-os előtt szabálytalanul akasztották a debreceni védők. A szabadrúgást Ebedli Murai elé gurította, aki csúnyán fölé bombázott. Erősödött az FTC nyomása. A 66. percben Nyilasi-Mörten-támadás futott a pályán, a kifutó Szücs remek érzéssel hátrította. A DMVSC egyik akciója igéretesen indult: Feledi remek labdát talált a felütő Fodor elé, a hátvéd azonban kecsesítő helyzetben vaktában elrúgta a labdát. A 75. percben Szokolai fejese alig szállt fölé, majd Pogány 17 méteres szabadrúgását védte Szücs. A 79. percben nagy kavardás támadt a debreceni kapu előtt, többen is a földre estek, a labda Pogány elé került a bal szélső közeli lövését Szücs remek reflexmozdulattal a léccel fölé ütötte. Az utolsó percekben elkerekedten rohmozott a Ferencváros, de a debreceni játékosok óriási becsúgyval küzdöttek és rendre megtörték az akciókat. Tartogatott

A büntetőt Kerekes higgadtan lötte a hálóba

Az NB I. ÁLLÁSA

1. Vasas	25	14	8	3	52	-26	36
2. F.-város	25	13	8	4	52	-27	34
3. Bp. Honv.	25	14	6	5	47	-26	34
4. Videoton	25	14	6	5	43	-28	33
5. Tatabánya	25	11	9	5	36	-23	31
6. B.-csaba	25	11	6	8	34	-30	28
7. Ny.-háza	25	9	10	6	23	-19	28
8. Debrecen	25	10	6	9	24	-23	26
9. Ú. Dózsa	25	8	10	7	43	-42	26
10. PMSC	25	7	9	9	30	-30	23
11. Volán	25	8	7	10	30	-28	23
12. Csepel	25	6	10	9	27	-26	22
13. ZTE	25	6	8	11	40	-47	21
14. R. ETO	25	6	8	11	28	-30	20
15. Diósgyőr	25	4	10	11	16	-31	18
16. MTK-VM	25	3	10	12	20	-40	16
17. D.-újf.	25	4	8	13	29	-57	16
18. Kaposv.	25	5	5	15	25	-58	15

izgalmat az utolsó perc is, Murai lövése került el a kaput, majd Ebedli 10 méteres bombáját hátrította Szücs.

Nagy érdeklődés előzte meg a jó formában levő Debrecen és a bajnokságra törő FTC összecsapását. Az első féldő közepes színvonalú, de jó iramú játékot hozott. A DMVSC támadott főbbet, Menyhárt kikapcsolta a zöld-fehérek játékmesterét Nyilast a játékból és sikerült helyzeteket is teremteni a vendégek kapuja előtt. Sallai azonban hibázott, Kerekes lövését pedig a kapufa hátrította. Fordulás után Kerekes remek szólója révén 11-eset harcolt ki és a vezető gól után nagy erővel támadott a Ferencváros. A DMVSC védelme azonban Szücs I-vel, Szigetivel és Szücs J-vel az élen biztosan állt a lábán. A debreceni játékosok elsősorban lelkesedésben múlták felül a ferencvárosiakat, nem ismerkedtek elvezett labdát, kisegítették egymást, sőt néhány veszélyes ellentámadást is vezettek, de a befejezésekre hiba csúszott. A játék képe alapján a lelkesebben és tervszerűbben játszó Debrecen megérdemelten győzött.

A DMVSC kapujában Szücs I. ismét remekelt, ezúttal is volt néhány bravúros védése. A hátvédnégys tagjai nagy harcot vívtak a ferencvárosi támadókkal. Szücs J. akasztotta meg a legbübb támadást és lendületes előretörései is voltak. Szigeti is biztos pont volt. A középpályás sor jó teljesítményt nyújtott. Menyhárt taktikai feladatát — Nyilasi semlegesítését — hibátlanul megoldotta. Sallai mozgékonyasága, harcossága ezúttal is jól érvényesült. A játék szervezéséből a nagy területen játszó Feledi vette ki leginkább a részét, volt jónéhány mesteri átadása. A támadósorban Kerekes szép szólója végül két pontot eredményezett. Barta szokott formáját nyújtotta, míg Jankovics rapszodikusan játszott.

Az FTC csalódást okozott, sokkal jobb játékot vártak a szurkolók a Ferencvárostól. Nyilasi teljesen passzív volt, Ebedli hamar elfáradt, a támadósor pedig tervszerűtlenül futballozott. Takács és Rab határozottsága és Mucha lelkesedése dicsérhető.

Filep Tibor

A labdarúgó NB I. további eredményei.

Volán-Csepel 0-0. Czabán Samu tér. 1000 néző, V.: Urbán.

MTK-VM-DVTK 0-0. Hungária út, 2000 néző, V.: Palotai.

Tatabánya-Dunaújváros 1-0 (0-0). Tatabánya, 3000 néző. V.: Divinyi. G: Csapó.

Bp. Honvéd-Rába ETO 2-1 (0-1). Győr, 5000 néző. V.: Nagy M. G: Dajka és Varga (11-es), illetve Hanich (11-es).

Ú. Dózsa-PMSC 1-0 (1-0). Pécs, 10 000 néző. V.: Maczkó. G: Nagy L.

Kaposvár-Békéscsaba 2-1 (1-0). Kaposvár, 4500 néző. V.: Soós. G: Gulyás (11-es) és Kondacs (öngól), illetve Királyvári.

Nyíregyháza-Zalaegerszeg 1-1 (1-1). Nyíregyháza, 12 000 néző. V.: Tompa. G: Kléninger, illetve Gass.

Vasas-VIDEOTON 1-1 (1-1). Fáy utca, 15 000 néző. V.: Mohácsi. G: Izsó, illetve Novath.

AZ NB I. ÁLLÁSA

1. Vasas	25	14	8	3	52	-26	36
2. F.-város	25	13	8	4	52	-27	34
3. Bp. Honv.	25	14	6	5	47	-26	34
4. Videoton	25	14	6	5	43	-28	33
5. Tatabánya	25	11	9	5	36	-23	31
6. B.-csaba	25	11	6	8	34	-30	28
7. Ny.-háza	25	9	10	6	23	-19	28
8. Debrecen	25	10	6	9	24	-23	26
9. Ú. Dózsa	25	8	10	7	43	-42	26
10. PMSC	25	7	9	9	30	-30	23
11. Volán	25	8	7	10	30	-28	23
12. Csepel	25	6	10	9	27	-26	22
13. ZTE	25	6	8	11	40	-47	21
14. R. ETO	25	6	8	11	28	-30	20
15. Diósgyőr	25	4	10	11	16	-31	18
16. MTK-VM	25	3	10	12	20	-40	16
17. D.-újf.	25	4	8	13	29	-57	16
18. Kaposv.	25	5	5	15	25	-58	15

Vigyázat, sárkány!

MHSZ-SZAKOSZTÁLY ALAKULT

Telefonüzenetet kaptunk: „A Magyar Honvédelmi és Sportszövetség gondozásában működő debreceni sárkányrepülő klub március 27-én, pénteken 18-20 óra között a Bőszörményi úti modellező bázison toborzót tart a sportág iránt érdeklődők számára. A gépkezelés és karbantartás csinájára tanító elméleti képzésen, majd később, a gyakorlati foglalkozáson mindenkit szívesen látnak a klub vezetői.”

Megtudtuk azt is, hogy megfelelő földi gyakorlatozás után még az idén szárnyra kelhetnek a repülő szárnyú mondabeli Ikarusz debreceni utódai, a sárkányosok. Jó tehát tudni, hogy a hajdú-bihari megyeszékhelyet is elérte a „járvány”. A légi utak kereszteszédéséhez nem árt kitenni az új táblát: Vigyázat, sárkányveszély!

— Valóban így van? — kérdeztük Suba Józseftől, a debreceni MHSZ-szakosztály vezetőjétől.

— No, ott azért még nem tartunk, bár rohamosan növekszik a sárkányrepülő sporttal foglalkozók száma. Magyarországon már több mint ezer tagja van a különböző szakosztályoknak. A mi csoportunk nyáron alakult, főleg azokból a volt ejtőernyősökből, vitorlázó repülősekből, akik közel egy évtizedig vártak arra, hogy feléledjen újra a város egykori mozgalmas repülősportja. Az MHSZ lett a gazdánk, s egy ideig a miskolci sárkányosok szakmai irányításával dolgoztunk. A közelmúltban azonban a műszaki szemlén hitelesítették a gépeinket, szóval most már hivatalos szakosztály vagyunk, önállóak lettünk. A felelősség is a miénk. — Mi történt az alapítás óta eltelt hónapokban? — Hamar megtalálták az utat hozzá azok, akik szeretik a repülést. Hatvanan vagyunk már — orvosok, bolti eladók, rendőrök, mérnökök, s ki tudja, hány szakma képviselői —, fiatalok és idősebbek, vegyesen. Ed-

dig három tanfolyamot szerveztünk, most készültük elő a negyediket. Akik tavaly kezdték az ismerkedést a sportággal, azok már túl vannak az első repülésen. Több mint ötszáz startot hajtottunk végre az elmúlt nyár óta Eger és Miskolc környékén, a hegyekben.

— A napokban a tévéhíradó is beszámolt a Szársomlyó környékén rendezett dunántúli versenyről. Ez volt a sportág nyilvános bemutatkozása a nagyközönség előtt. Kérem, mutassa be a sárkányrepülő sportot!

— Motor nélküli szerkezettel próbáljuk a szelek szárnyát meglovagolni. A pilóta testsúly-áthelyezéssel igyekszik gépet irányítani; hason, illetve fekvő helyzetben tud manőverezni. A gép váza alumínium csőből készült, melyet a hat-hét méteres fesztávolságú szárnyakon nyolcfólia, esetleg szövét borít. Csak olyan gépeket használhatunk, amelyekkel előzőleg már a műszaki szemlén hitelesítették. A versenyszerű sárkányrepülésnek több célja van: bírni tovább kell a levegőben tartózkodni, illetve a lehető legnagyobb távolságra elrepülni. A versenyek első feladatát, a „beugrot” az úgynevezett célba repülés jelenti: egy meghatározott helyen kell landolniuk a sportolóknak. A bírák pontozzák a pilóták stílusát is, s akárcsak a vitorlázó gépek esetében, vagy a műkorcsolyázásban, itt is különböző gyakorlatokat kell végrehaj-

tani, mint például a hurokrepülést vagy a spirált. — Az elmondottakból s a televízióban látottakból is az derül ki, hogy e sportághoz nélkülözhetetlen kellek a rajthelyként szolgáló magas hegy.

— Ma még valóban így van, ezért is járunk a Bükkbe edzeni. De remélem, nem sokáig tart ez az állapot. Az országos szövetség megbízásából a debreceni szakosztály dolgozza ki azt a tervet, amelynek alapján a jövőben a sík vidékről is lehet indítani a sárkányt. Örömmel újságolhatom, hogy megteremtették az úgynevezett vontatásos módszer alapjait: egy speciálisan átalakított gépkocsival hozzuk lendületbe a repülőt, majd megfelelő sebesség elérése után leoldjuk a járműről, s öndőlő útra bocsátjuk a sárkányt. Tapasztalataink kedvezőek, nemsokára a szövetség vezetői is megszemlélik a hajdúszoboszlói repülőtéren a debreceni „szabadalmat”, s remélem, elfogadják tervünket. S ezután már az alföldi megyék sárkányosai is jó lehetőségek között, otthon készülhetnek, gyakorolhatnak.

— Milyen csúcsokat tartanak nyilván?

— Az első magyar sárkányrepülő szerzője, dr. Ordódy Márton repült a legtávolabb a levegőben: öt és fél órán át lebegett a föld felett. A távolsági rekordot épp a napokban döntötték meg a Siklós környéki versenyen: 21 kilométer az új magyar csúcs. Ezekről az eredményekről mi még messze vagyunk, de éppen azért várjuk az új klubtagok jelentkezését, hogy a jövőben minél több hajdú-bihari sárkányrepülő ostromolhassa a rekordokat. Mert aki egyszer megérezte a repülés örömeit, az nem válik meg a sportágtól. Arvay Sándor

Szedd a lábad!

A forradalmi ifjúsági napok alkalmából Szedd a lábad! elnevezéssel tömegfutóversenyt rendeztek Debrecenben. Több mint kétezer résztvevője volt a versenynek, melyen korra, nemre való tekintet nélkül nagy kedvvel futottak a városon keresztül a résztvevők a március 21. téri, ki-ki korának, nemének megfelelő távolságon. A verseny befejezése után a futókat az újkerti Barátság parkba invitálták a rendezők. Lehetett itt asztaliteniszezni, kézilabdázni, focizni, és játékos sportvetélkedőkre is sor került. Tombola is színesítette a rendezvényt.

Ugyancsak a FIN keretében a járási, városi KISZ-bizottságok tízfős csapatainak részvételével váltófutóversenyt bonyolítottak le ugyanazon az útvonalon, melyen a tömegfutóverseny résztvevői is indultak. Az öt-öt lányból és fiúból álló váltók versenyt (14 együttes indult) a Tóth Árpád Gimnázium nyerte.

A természetjárók is megemlékeztek a tanácsköztársasági évfordulóról.

Csaknem hatszáz résztvevője volt a Hármashegyialjára szervezett emléktúrának. Legtöbben a hajdúszoboszlói 4. számú Általános Iskolából (70), valamint a DMVSC természetjáró szakosztályából (62) érkeztek. A túrázók 6, 15, illetve 20 kilométeres gyaloglás után tértek vissza Debrecenbe.

A HÉT 11-E

A megyei labdarúgó-bajnokság elmúlt heti, XXII. fordulójában a meglepetéseket az okozta, hogy több élcsoporthoz helyet foglaló együttes eléggé gyenge teljesítményt nyújtott — ebből is következtethet, hogy új nevek kerültek a legjobbak közé.

A hét 11-e: Tóth Sz. (Létavértes) — Vásárhelyi (Nádudvar) Halla (D. Volán), Mezei A. (Hajdúszoboszló), Kovács (Létavértes), Szabó (Nyíradony), Nagy II. S. (D. Volán), Kovács (Hajdú Vasas), Kapusi (Nádudvar), Demkó (Nádudvar), Szabó (Nagyrabé).

TOTÓTANÁCSADÓ

(A csapatok helyezése)	Népsport	Sportfog.	Rádió Napló
1. MÁV DAC (7) — Haladás (1)	x,2	2,1	x,2
2. Pécsi VSK (4) — O.-bány. (2)	1,x	x,1	1
3. D.-újf. Ep. (18) — Bem SE (5)	1,x	2,1	1,x
4. 22. Volán (14) — Budafo. (6)	x,2	2,1	1,x
5. Kazincb. (15) — Asztalos SE (5)	1,x	x,1	x
6. Borsodi V. (17) — Eger (7)	1	1,x	1,2
7. Ascoli (12) — Avellino (11)	x,1	x	1,x
8. Inter. (4) — Juventus (1)	1,x,2	x,1	1,2
9. Napoli (3) — Bologna (7)	1	1,x	1,x
10. Perugia (16) — Pistoiese (15)	x,1,2	x	x,2
11. Palermo (19) — Milan (1)	2,x	x,2	x,2
12. Rimini (10) — Lazio (2)	x,2	x	x,2
13. Spal (6) — Cesena (3)	1	x,1	1,2
14. Varese (16) — Pescara (7)	1,x	1,x	x
15. Bábolna (9) — Komló (3)	x,1	x,1	1
16. Alumínium (11) — Keszth. (6)	x,1,2	2,x	1

Szomszéd megyék életéből

Diáktörvényválasztás

A Déli Hírlap március 19-i számában tudósítás olvasható az egyetemi napokról, melyet idén már harmadszor rendeztek meg. A miskolci egyetemi napok során minden évben vídám műsorokat, sportvetélkedőket, politikai és szakmai rendezvényeket tartanak az egyetemi hallgatók. A vídám-ságok fokozására idén diáktörvényt is választottak. A választási kampány már március 6-án megkezdődött, a választás március 16-án volt: az első órában hatszáz hallgató és kétszáz oktató adta le szavazatát. A diáktörvény programbeszédet tartott, majd elrendelte a jókedvet. Az egyetemi napokat március 18. és 22. között rendezték meg.

Nyírségi termékek a kiállításon

Négy szakkiállítást rendeznek április 7-12. között a budapesti nemzetközi vásárvárosban. A Kelet-Magyarország március 22-i számában arról olvashatunk, hogy az AGROMASEXPO nemzetközi mezőgazdasági gép- és -műszerkiállítás a Nyíregyházi MEZŐGÉP Vállalat silómaróit és pótkocsitípusait mutatja be, a tiszaszavári Alkaloida Vegyészeti Gyár pedig gyomirtó és növényvédő szerekek szerepel, a TSZKER országos központja bemutatja a nemrég átadott kótaji üzemből készült felújított gumiabroncsokat.

Belvízkárok Békés megyében

A Békés megyei Népújtság március 21-i számában arról olvashatunk tudósítást, hogy az árvíz és a belvíz évek óta nagy károkat okoznak. Idén első ízben január 10-én érkezett bejelentés az Állami Biztosító vagyonbiztosítási osztályához belvízkárról, majd ezt követően egyre gyakrabban és egyre nagyobb károkról kaptak információt. A belvíz eddig összesen 16 termelőszövetkezet 10 300 hektárnyi területét károsítja.

Szűrje a szemünket!

Sokan azt rebesgették, hogy útburkolati jelek felfestésére folyik a készülődés. Mások azt vélik tudni, hogy a tér túloldalán folyó csatornájavitással függ össze valahogy ez az útelzárás. De harmadik-negyedik ok is elképzelhető. A tény az, hogy úgy két hete a képen látható korlátokkal zárták el az egyik forgalmi sávot a debreceni Hámán Kató utca legelőjén, a Bem tér sarkán. Más kérdés, hogy a korlátokból mennyi látszik, mennyi van meg egyáltalán és milyen állapotban. Szintén a fénykép mutatja, hogy a jelen nem megnyugtató, s talán a jövő sem biztató.

Kinek jó ez a rendtelenség? Ki felelős érte, ha járművek mennek neki sötét éjszaka a korlátoknak? (A kép azt mutatja, hogy valószínűleg már neki is mentek.) Vagy semmi az egész? Csak kényeskedünk? Csak túltengő érzékenységünkben szűrje a szemünket a látvány? (I. J. - K. S.)

Gépkocsiatvételi sorszámok

Trabant Hycomat Lim. (Budapest) 10 312, Trabant Lim. (Debrecen) 987, Trabant Lim. Special (Debrecen) 2792, Trabant Combi (Budapest) 1613, Wartburg Lim. (Budapest) 3379, Wartburg de Luxe (Budapest) 2724, Wartburg de Luxe tolotetős (Budapest) 760, Wartburg Lim. tolotetős (Budapest) 377, Wartburg Tourist (Budapest) 1371, Skoda 105 (Debrecen) 2625, Skoda 120 (Debrecen) 1843, Lada 1200 (Debrecen) 9250, Lada 1300 (Debrecen) 4332, Lada 1500 (Debrecen) 4841, Lada Combi (Debrecen) 746, Lada 1600 (Debrecen) 1015, Moszkvics (Budapest) 10 420, Polski Fiat 126 (Budapest) 4336, Polski Fiat 126 (Debrecen) 1042, Polski Fiat 1500 (Budapest) 1503, Dacia (Debrecen) 1228, Zaporozsec (Budapest) 32 367.

HAJDÚ-BIHARI NAPLO - A Magyar Szocialista Munkáspárt Hajdú-Bihar megyei Bizottságának lapja - Főszerkesztő: dr. Bényei József - Főszerkesztő-helyettes: Boda István, Szerkesztőség: Debrecen, Tóthfalusi tér 10. 4024 - Telefon: 12-144. nyomdai ügyelet: 15-695 - Kiadja a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat, Debrecen, Tóthfalusi tér 10. Postacím: Debrecen, Postafiók 72. 4001 - Telefon: 12-144 - Feloldó kiadó: dr. Szabó Imréné - Terjeszti a Magyar Posta - Előfizethető a hírlapkiadó postai ügylettel - Előfizetési díj egy hónapra 34 forint, negyedévre 102 forint, egy évre 400 forint - Index 25 027 - ISSN 0132-1051 - Alkalmazott: Némethy István, Debrecen - Felelős vezető: Benkő István.

Kisegítő iskolák kulturális találkozója

Úttörők és kisdobosok hangjától volt zajos a Hajdúsámsóni Általános Iskola és Művelődési Központ. Itt rendezte meg az elmúlt napokban a megyei úttörőel-nökség otthonintézmények szakközpontja a kisegítő iskolák megyei kulturális találkozóját, melyen 16 intézmény képviseltette magát. A gyerekek vers- és prózamondásban, néptáncban, bábjátékszabásban, különböző zeneszámok előadásában mérték össze tudásukat. A bíráló bizottság 15 produkciót jutalmazott arany, 12-t pedig ezüst oklevéllel. A vándorserleget ismét a Hajdúsámsóni Kisegítő Iskola és Nevelőotthon versenyzői nyerték. Felvételünkön kalocsai párnatáncot mutatnak be a pájtások.

(Fotó: Tar József)

A 05 JELENTI...

Március 14-én 14.50 óra körül avar- és erdőtüzhöz riasztották a debreceni tűzoltókat. A feltételezhetően dohányzásból eredő tűz következtében körülbelül 0,5 hektár területen a Fancsika II. tó mellett a 8-10 éves fenyőerdő aljnövényzete, valamint körülbelül 30 négyzetméter területen a tó partján levő nád égett. A keletkezett kár megközelítőleg 30 ezer forint.

A gyors és szakszerű oltás több mint 300 ezer Ft értékű fenyőerdőt mentett meg a tűz pusztításától.

Ugyancsak fenyőerdő tü-zéhez vonultak ki a debreceni tűzoltók március 15-én 14.10 órakor. A Diószegi út melletti erdő aljnövényzete körülbelül 400 négyzetméter területen égett. A helyszínen tartózkodó Fekete Lajosné és családjának köszönhető - akik a tüzet az

állami tűzoltóság helyszínre érkezése előtt eloltották -, hogy csak kismértékű kár keletkezett.

A tüzet eldobott égő cigarettá okozta. Március 22-én az éjjelt követő percekben személygépkocsi tüzet jeleztek a debreceni tűzoltóságára. A 4-es számú főúton, a 240-es kilométerközélemben 21-én az esti órákban az útszéli árokba borult az FM 75-99 forgalmi rendszámú Volga személygépkocsi. A tulajdonos a balesetet követően a járművét és a helyszínt elhagyta. A kocsit néhány óra elteltével, elektromos rövidzárlat következtében kigyulladt.

A tüzet a debreceni tűzoltók eloltották. A baleset és az azt követő tüz következtében személyi sérülés nem történt.

Rekordfelhozatal borjakkól

A debreceni heti állatvásárra a két éven aluliakból csak nyolc került, és adták 15-21 ezer forintjával. A két éven felüliekből nyolcvanhat hajtottak fel, és adták 22-26 ezer forintjával. A sertés piacra 323 malacot hoztak fel, és párját adták 1400-2200 forintjával. A süldőkből 178-at kínáltak 2300-4000 forintos áron. Kevés hízó került kinalatra, kilónként 30 forint volt az árak.

A lóvásárra a két éven aluliakból csak nyolc került, és adták 15-21 ezer forintjával. A két éven felüliekből nyolcvanhat hajtottak fel, és adták 22-26 ezer forintjával. A sertés piacra 323 malacot hoztak fel, és párját adták 1400-2200 forintjával. A süldőkből 178-at kínáltak 2300-4000 forintos áron. Kevés hízó került kinalatra, kilónként 30 forint volt az árak.

MOZI • SZÍNHÁZ • TV

AUTÓVERSENYZŐK (magyar). Híradó 1/2, 3/4, 5/6.

AZ ELSŐ NAGY VONAT-RABLÁS (angol bűnügyi kaland). Vig 1/10, 1/12, 3/4, 6, 1/9.

ESS ESŐ, ESS! (cseh.) Apolló 4.

MENEDEKHELY (lengyel). 6, 8.

ANNIE HALL (amerikai). Művész 3, 1/3.

ÁRNYAK DUBROVNIK FEL-LETT (jugoszláv). Meteor 1, 8.

DETEKTÍV KÉT TÜZ KÖ-ZÖTT. (angol). Híradó 1/10.

KERESZTÜL A NAGY VIZ-VÁLASZTÓN (amerikai). Apolló 1/10, 1/12, 3/2, Horváth Árpád 1/7, Meteor 3/6.

KÉT ARANYASÓ (NDK). Meteor mese 3, 1/6.

NYOLCADIK UTAS A HAL-LÁL (angol). Klinika 5.

RÁKOCZI HADNAGYA (magyar). Meteor 3.

A VADHATTYÚK (japán). Vig mese 6.

Zártkörű előadás:
Híradó 3/8, Vig 3/2, Vig mese 3/4.

SZÍNHÁZ

Műv. Központ:
Ma 7 órakor: Maya - Varsányi-b.

Hungária:
Ma 7 órakor: Oszlopos Si-meon - Egressy-b.

TV

BUDAPEST, 1. műsor
7.59 Műsorismertetés. 8.00 Idősebbek is elkezdenek... Tévétorna. 8.05-12.45 Iskolatévé. 14.05-15.55 Iskolatévé (ism.). 15.58 Műsorismertetés. 16.00 Hírek. 16.05 A fény hegyei. Olasz dokumentumfilm. 1. rész: A Kilimandzsáró felé. 16.35 Reklám. 16.40 Hípp-hopp... Óvodások műsora. 17.10 Tévébörze. 17.20 Akkor nemcsak elműlik az élet, hanem átéljük... 17.55 Telesport. 18.20 Pedagógusok fóruma. Iskola és környéke. II. 18.55 Reklám. 19.05 Idősebbek is elkezdenek... Tévétorna. 19.10 Esti mese. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Randevő. Vitray Tamás műsora. 21.00 Dalok, táncok a Szovjetunióból. Kira Anyenkova műsora. 21.10 A fele sem igaz! Vetélkedőműsor. 21.40 Sinudyne Bologna-Maccabi Tel Aviv. Kosárlabda férfi BEK-döntő mérkőzés. Kb. 23.00 Tv-híradó, 3.

BUDAPEST, 2. műsor
18.58 Műsorismertetés. 19.00 Iskolatévé. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Woyzeck. Tévétjáték. 21.15 Tv-híradó. 2. 21.35 Tudósklub '81. Ertelmiség a mai magyar társadalomban. 22.45-22.55 Reklám.

POZSONY, 1. műsor
8.55 Hírek. 9.00 Iskolatévé. 9.30 Művelődési műsor. 10.00

Szovjet film (ism.). 11.30 NSZK film (ism.). 13.10 Hírek. 15.50 Hírek. 15.55 Portréfilm. 16.25 Iskolatévé. 16.55 Gyerekek műsora. 18.00 Dokumentumfilm. 18.30 Esti mese. 18.40 Vitaműsor. 19.30 Tv-híradó. 20.00 Színházi közvetítés. 21.50 Huszonegy óra a világban. 22.05 Publicisztikai műsor. 23.00 Hírek.

POZSONY, 2. műsor
17.25 Hírek. 17.40 Gyerekek műsora. 18.00 Publicisztika. 18.40 Zenés műsor. 19.05 Dokumentumfilm. 19.30 Orosz nyelvtanfolyam. 19.50 Szovjet rövidfilm. 20.00 Unnepi hangverseny. 21.15 Aktualitások. 21.40 Columbo. Amerikai bűnügyi tévéfilm.

BUKAREST
15.05 Iskolatévé. 15.25 Társadalomtudományi kabinet. 16.10 Banglades. 16.35 Kulturális híradó. 17.35 Rajzfilmek. 18.00 Tv-híradó. 18.40 Fiatalok órája. 19.20 A világmindenség titkai. 20.20 Fejezetek a román színháztörténelemből. 21.20 Tv-híradó.

A NYÍREGYHÁZI RÁDIÓ MŰSORA

17.00 Hírek. Időjárás. Lap-szemle. 17.05 Kérni mindent szabad! Válogatás kivánságlevelek között. 17.25 Tudós-műhely. Jós, vagy escócinál. Szász Gábor agrometeorológussal beszélget Esik Sándor. 17.35 Zenei hó-naptár. Szerkesztő: Haskó József. 18.00 Észak-ti-szántúli krónika. 18.15 A Bec Gees együttes slágerei. 18.25-18.30 Hírösszefoglaló. Műsorelő-zetes.

1981. március 26., csütörtök

Emánuel napja

A Nap kél 5.36 - nyugszik 18.05 órakor

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS CSÜTÖRTÖK ESTIG: Előretekücsök, majd újból növekvő felhőzet. Több helyen eső, zápor, egy-két helyen zivatar. Megélnkül, helyenként megerősödő nyugati, délnyugati szél. Hajnalban és reggel szórvaosan köd. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet általában 15-20 fok között.

ISKOLAI TANULÓK egészségügyi vetélkedőjét rendezik meg a nyíradonyi egészségügyi hét rendezvény-sorozat keretében március 26-án 11 órakor a nyíradonyi általános iskolában.

A MŰVÉSZPORTRÉK című sorozat keretében március 27-én 17 órakor kerül sor a Csillagok, csillagok, szepen ragyogjatok című előadást Debrecenben, a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat munkásszállójának nagytermében. Fellép Sella Zoltán előadóművész, Bikfalvy Júlia énekművész, zongorán kísér Bécsi Gizella zongoraművész. A belépés díjtalan.

TÍZ-TIZENHÁROM ÉVES fiúkat keres az Alföld gyermekszínház a legyek ura című játékukhoz. Jelentkezni a színház próbatermében (Debrecen, Béke útja 18.) lehet március 27-én és 31-én, valamint április 2-án 16 óráig.

KÖZLEKEDESI kisfilmeket vetítenek az általános iskolás tanulók részére március 27-én 14 óráig a nagykeréki klubkönyvtárban.

NÉVFELVÉTELI ünnepséget rendeznek Bartók Béla születésének 100. évfordulója tiszteletére március 28-án 18 órakor Hajdúböszörményben, az Állami Zeneiskolában. A névadó táblát Szekeres Antal, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője avatja fel, ünnepi hangversenyt ad Jandó Jenő Liszt-díjas zongoraművész.

A DIENES Szakközépiskola mai rendezvényei: A Kölcsey Művelődési Központ tánctermében 15 óráig a dszudobemutató tartanak; a konferenciateremben 16 órakor A világegyetem kialakulása címmel Zajác György vezet csillagászati foglalkozást; a 17 órakor kezdődő táncbálon Kiss József tanítja táncolni a fiatalokat, közreműködik az Építők Hajdú Táncegyüttesének zenekara.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Hetven évvel ezelőtt, 1911. március 26-án született Tennessee Williams neves amerikai drámaíró, költő és novellista. Vallásos déli családból származott, de ügynökséggel foglalkozó apja már szabadabb feltételek között, puritán-kvaker nagyszüleinél. Meglehetősen mozgalmas ifjúsága után Rockefeller-ösztöndíjat kapott, s ez 1940-től lehetővé tette számára, hogy csak írással foglalkozhasson. Ekkor írta első, egész estét betöltő drámáját; az Angyalok csatája című darab azonban megbukott. A dolgozott, végleges változata viszont Orpheusz alaszál - egyik legjelentősebb állomása írói pályájának. Drámáinak hőseit, témáit az amerikai déli államok élete, problémái sugallják. Egy társadalmi folyamat végeredményét - az emberi érzések, viszonyok degenerálódását - mutatja be, anélkül azonban, hogy e torzulások okait mélyrehatóan vizsgálja.

A számára világhírnevet hozó A vágy villamosa, s további nagy sikerű drámái - Macska a forró padotetón, Az ifjúság édes madara - világosan szólaltatják meg ezt a problémakört. Műveiben a gyenge s a kegyetlen világ realitásával szemben nem tudó hősök egyszerre képviselik a szépséget, a tisztaságot, az igaz élet után való vágyódást, s a saját torz enjük gyengeségében való elmerülést, a reménytelenséget, az igazi értékek feladását is.

AZ ÜGYELETES HÍRSZERKESZTŐ

Sipos Ferenc
Telefon: 12-144

HÁROMSZÁZ ÉVES születésnapot tartanak Baranyán, az egyik falusi plébánián. A könyvszerűen bekötött mappa 237 rajzot tartalmaz, osztrák mesterek munkái.

ÍRÓ-OLVASÓ találkozót rendeznek március 26-án 17 órakor a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat munkásszállóján. A találkozó vendége Ujhelyi János író.

PÁRKAPCSOLAT idős korban címmel dr. Rác Tibor tart előadást március 26-án 18 órakor a városi könyvtár csapókereti fiókkönyvtárban (Debrecen, Mátyás király u. 29.).

ENERGIATAKARÉKOS technológiák. A hatodik öt-éves terv előirányzata szerint 1981-ben 2-3 millió tonna kukoricát mesterséges szárazítás nélkül (több száz ezer tonna fűtőolaj megtakarításával) nedves állapotban tárolnak. Tavaly 470 ezer tonna kukoricát raktak el így a téli hónapokra, és mint ismételt megállapították: a termény minősége alig romlott, sőt egyes vitaminokat az új tárolással sikerült épségben megőrizni.

ÁRAMSZÜNET VOLT Debrecen belvárosában március 25-én. A TITÁSZ jelentése szerint a Vár utcai föld alatti garázs építkezése során egy földmunkagép egy tíz kilovolttos földkábel megsértett ranggal 8 óra 12 perckor, de a hibát nem jelentették, így a TITÁSZ csak 9.04-kor tudta elhárítani.

HASZNOS tanácsok a baba körül címmel beszélgetést tartanak március 26-án 16 órakor Balmazújvárosban a kismamákuk tagjainak.

A GYERMEK-SZEMGONDOZÁS társadalmi jelentőségéről rendez kerekasztal-beszélgetést a Hajdú-Bihar megyei TIT egészségügyi szakosztálya és az Egészségügyi Szervezők Tudományos Egyesülete északkelet-magyarországi tagozata március 27-én 9 órakor a hajdúsámsóni általános iskolában.

KÖZLEMÉNY

ERTESÍTIK BÉRLŐINKET, hogy a nagyerdői, Szabadság úti és Kerekes-telepi fűtőben levő kabinberletek megújítását 1981. április 15-ig végezzük. Ez után az időpont után a ki nem váltott berletek, illetve új igényléseket a beérkezés sorrendjében tudjuk kielégíteni. Berletek váltása: Nagyerdői Gyógyfürdő kabinok felől bejárattól levő főpénztárban hétfőtől péntekig 9.00-12.00 óráig történik Debreceni Vízmű és Gyógyfürdő Vállalat. (x)

Továbbra is készültetés a társaján és Tiszavédelmi szak hullám csütörtök rednél tetőző 25-én 16 óra 25-mut a Polgár kö jelentősebb, ter az apadás maz-Tiszavédelmi szakas sodfokú a ké és Tiszafüred lassan és csökken csökken je.

A Hortobágy igen lassú az nülása, ezért harmadfokú érvényben.

A Berettyó és Berettyóúj-timéterrel, Sz centiméterrel, rösön Újírász csökkent a megfelelően a tájában már készültetés.

Továbbra is belvízvédelem meg van is tő hektár terület A Keleti-

Ünnepi ülé meg csütörtök a szocialista tett atomkuta alakulásának járól. Az ün rovszki Györg zottság elnök tésével magy rész vett, s Gyula, a Mag saság ideigl ügyvivője. Nyikolaj Bog mikus, az inte üdvözölte.

A szocialist nemzetközi pontja fennállt kiemelt ker ért el az az elemi rész val kapcsolat mag-és ne utások terén. egy szocialist gária, Csehsz

Kuba, Lengy gyarország, NDK, Román és Vietnam - kusi folytatr kés célú kuta dolgozó tud fűződik több szecskegyorsí mian új mód gázása, hat t szintetizálása